

Міністерство освіти та науки України
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Факультет соціальних і гуманітарних наук
Кафедра іноземних мов

ВАЛЕНТЕ Костянтин Євгенович

САТИРИЧНА АЛЕГОРІЯ В ПОВІСТІ ДЖОРДЖА ОРВЕЛЛА “ANIMAL FARM” ЯК ЛІТЕРАТУРНИЙ ФЕНОМЕН І ЗАСІБ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS У СТАРШОКЛАСНИКІВ

Кваліфікаційна робота магістра
за спеціальністю 014 Середня освіта
за спеціалізацією Мова і література (англійська)

Особистий підпис –

Валенте К.Є.

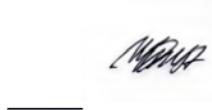
Науковий керівник –

Юган Н.Л.

(доцент кафедри іноземних мов, доктор
філологічних наук, доцент)

Завідувач кафедри –

Перепаддя Д.О.

(доцент кафедри іноземних мов,
кандидат педагогічних наук, доцент)

Полтава 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ПИТАННЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	10
1.1. Історія вивчення повісті Дж. Орвелла.....	10
1.2. Сутність та зміст soft skills.....	15
1.3. Теоретико-методологічні засади дослідження.....	21
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2. САТИРИЧНА АЛЕГОРІЯ У ОРВЕЛЛА ТА ЇХ ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ.....	28
2.1. Антиномія природного та штучного у повісті Дж. Орвелла “Animal Farm” та їх роль у формуванні медіаграмотності й критичного мислення учнів старших класів.....	28
2.2. Дискурсивні стратегії у “Animal Farm” в контексті внутрішньої «мультикультурності» та їх роль у формуванні soft skills.....	34
2.3. Специфіка сатиричної алегорії “Animal Farm” та її психолого-педагогічні можливості для розвитку емоційного інтелекту й емпатії учнів старших класів.....	41
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ТА АПРОБАЦІЯ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ “ANIMAL FARM”.....	51
3.1. Теоретичні засади та зміст розробленої методики розвитку soft skills старшокласників під час вивчення повісті “Animal Farm”.....	51
3.2. Організація та хід педагогічного експерименту.....	54
3.3. Аналіз результатів апробації методики.....	57
3.4. Методичні рекомендації для вчителів англійської мови щодо використання “Animal Farm” для розвитку soft skills у старших класах.....	67
Висновки до розділу 3.....	80
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ.....	98

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Розвиток soft skills в учнів старших класів у процесі вивчення англійської мови є безперечно актуальною темою. У сучасному світі англійська мова є не просто навчальним предметом, а домінуючою lingua franca, що в Україні підтверджено на законодавчому рівні. Процеси глобалізації та цифровізації висувають дедалі вищі вимоги до соціально-комунікативних компетенцій особистості.

У цьому контексті особливого значення набувають “soft skills” (гнучкі навички) – широкий спектр універсальних навичок (комунікація, критичне мислення, емпатія, лідерство, стресостійкість тощо), які є передумовою успішної реалізації людини незалежно від професії. Сучасний ринок праці демонструє тенденцію, де soft skills стають визначальними навіть у порівнянні з “hard skills” (вузькоспеціальними знаннями).

Одним із потужних інструментів цілеспрямованого розвитку цих навичок у старшокласників виступає художня література. Зокрема, сатирична алегорія повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” надає унікальні можливості для формування медіаграмотності та критичного мислення через глибокий аналіз соціальних дилем, пропаганди та образів персонажів. Повість є визнаним літературним феноменом, що інтегрований у світові освітні програми як дидактичний матеріал для вивчення механізмів тоталітаризму та маніпуляцій, що підкреслює практичну значущість нашого дослідження.

Теоретичне підґрунтя дослідження становлять праці вітчизняних та зарубіжних науковців, присвячені різним аспектам обраної теми. Зокрема, літературознавчий аналіз сатиричної алегорії та рецепції творчості Дж. Орвелла базується на розвідках Дж. Армстронга, Е. Джаккарда, А. Хафаги, С. Мерзаха, М. Алвакаа, Т. Се. Важливе значення для розуміння повісті як міфу-попередження та антропоморфізму мають концепції Дж. Кемпбелла, І. Семківа, К. Л. Берк, Дж. Дрю та колективні дослідження проєкту Furscience.

Проблематику формування та розвитку soft skills у контексті сучасної освіти та психології досліджували Дж. Вітмор, Д. Гоулман, С. Е. Робертс, Ю.

Вихляєв, К. С. Богатова. Методологічні засади використання цифрових технологій та візуальних засобів у навчанні англійської мови висвітлено у працях Н. Л. Юган, А. Гуржія, М. Пригодія, О. Філоненко, А. Філінраджа, а також у теоретичних моделях М. Садоскі та А. Пайвіо.

Попри значну кількість розвідок, у сучасному науковому просторі досі існують певні недосліджені аспекти та прогалини:

- Популярні освітні платформи (як BBC Bitesize чи Oak National Academy) пропонують фаховий літературознавчий аналіз, що не реалізується через призму розвитку конкретних м'яких навичок, зокрема емоційного інтелекту, медіаграмотності та критичної деконструкції маніпуляцій.

- У попередніх роботах не було досліджено вплив антиномії не лише як суперечності природних та штучних конструкцій, а й як «інтелектуальної пастки», у яку потрапляють персонажі через внутрішньокультурні особливості та процеси трансформації штучних «конструкцій користі» у «конструкції гноблення».

- Потенціал зооморфних образів Дж. Орвелла досі не розглядався в контексті сучасних соціокультурних явищ (зокрема субкультури фурі). Також існує потреба у верифікації маніпулятивних стратегій персонажів через зрозумілі сучасній молоді категорії, такі як газлайтинг.

Сучасна освіта потребує міждисциплінарного синтезу, тому наше дослідження спрямоване на усунення цих маловивчених питань шляхом синтезу трьох наукових галузей: літературознавства, лінгводидактики та педагогічної психології. Для досягнення мети ми залучаємо комплекс методів, які були детально описані у підрозділі 1.3.

Метою нашого дослідження є теоретичне обґрунтування та практична розробка дидактичного потенціалу сатиричної алегорії в повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” як засобу розвитку soft skills в учнів старших класів у процесі вивчення англійської мови, з акцентом на аналізі антиномії природного та штучного, дискурсивних стратегій та психолого-педагогічних можливостей твору.

Досягнення поставленої мети зумовило розв'язання таких **завдань**:

- 1) Проаналізувати та доповнити існуючі теоретичні засади формування та розвитку soft skills в учнів старших класів у процесі вивчення англійської мови, а також дослідити концептуальні підходи до використання художньої літератури в цьому контексті.
- 2) Дослідити сатиричну алегорію в повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” як літературний феномен, зокрема її ключові елементи – антиномію природного та штучного, дискурсивні стратегії маніпуляції в контексті внутрішньої мультикультурності повісті – та їхню роль у формуванні soft skills.
- 3) Визначити дидактичний потенціал повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” для розвитку ключових soft skills у старшокласників.
- 4) Розробити та апробувати методику розвитку soft skills на матеріалі повісті, з аналізом результатів педагогічного експерименту.
- 5) Розробити методичні рекомендації щодо ефективного використання повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” для розвитку soft skills в учнів старших класів на уроках англійської мови.

Об'єктом дослідження є процес формування та розвитку soft skills в учнів старших класів у процесі вивчення англійської мови.

Предметом дослідження є дидактичний потенціал сатиричної алегорії повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” як засобу розвитку soft skills в учнів старших класів.

Методи дослідження зумовлені метою, поставленими завданнями та фактичним матеріалом. Під час дослідження було використано метод аналізу літератури з питань soft skills та особливостей їх розвитку та викладання англійської мови в старших класах, методи синтез та узагальнення наукової літератури з питань формування та розвитку soft skills у контексті викладання англійської мови, а також для дослідження концептуальних засад сатиричної алегорії та її ролі у літературі.

Матеріалом дослідження слугували:

– Оригінальний текст повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” та її україномовний переказ Дроздовського, що послужив основою для літературознавчого аналізу та деконструкції маніпулятивного дискурсу.

– Результати педагогічного експерименту, проведеного на базі Дніпровської гімназії № 80 Дніпровської міської ради (грудень 2025 р.), що включають дані анкетування, результати виконання творчих завдань (зокрема аналітичних діаграм Венна) та показники сформованості soft skills у 23 учнів 9-го класу.

– Праці фахівців у галузях літературознавства: критичні відгуки сучасників автора, розвідки щодо ідейно-естетичної еволюції творчості Дж. Орвелла, аналіз тоталітарного дискурсу та засобів маніпуляції у його творах;

– Праці фахівців у галузях лінгводидактики: праці щодо використання автентичних текстів та візуальних методів навчання для розвитку критичного мислення й медіаграмотності учнів;

– Праці фахівців у галузях психології та педагогіки: дослідження генезису поняття soft skills, свідомих та несвідомих процесів їх формування, теорії емоційного інтелекту, а також впливу візуальних матеріалів та зооморфних образів на активізацію когнітивних і емпатичних складників soft skills у підлітків;

– Додаткові матеріали, що висвітлюють сучасні соціокультурні феномени (зокрема концепції антропоморфного мистецтва та субкультури фурі) як контекст для актуалізації класичного тексту в молодіжному середовищі.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що:

– Наукова новизна полягає у визначенні фундаментальної антиномії природного та штучного як основного механізму трансформації «штучних конструкцій користі» (декларованих ідей свободи, рівності та прогресу) у тоталітарні «штучні конструкції гноблення». Доведено, що цей перехід стає можливим завдяки маскуванню ідеологічних конструкцій під турботу про природні потреби тварин.

– Встановлено, що антропоморфізм, який створює когнітивну пастку, є першоджерелом зазначеної антиномії. Надання тваринам людських рис, таких як мову та здатність до абстрактного мислення, використовується для руйнування їхньої природної ідентичності та впровадження політичних міфів.

– Існує соціокультурний зв'язок антропоморфних образів Орвелла з сучасними візуальними кодами молодіжної культури (зокрема, субкультурою фури), що полегшує процес деконструкції маніпулятивних стратегій (газлайтингу) у тексті.

– Дістало подальшого розвитку використання філософської категорії антиномії (за І. Кантом) як методу навчання: було встановлено, що впровадження взаємовиключних тверджень у дискурсі персонажів-маніпуляторів перешкоджає здатності особистості до критичного мислення.

– Розроблено та науково обґрунтовано комплексну методику розвитку м'яких навичок (soft skills) на уроках англійської мови, яка інтегрує візуальне моделювання та літературознавчу деконструкцію тексту. Зокрема, пропонується досліджувати антонімічні трансформації персонажів за допомогою діаграм Венна (наприклад, Боксера), що дозволяє показати втрату суб'єктності під впливом ідеології.

– Експериментально підтверджено, що сатирична алегорія допомагає активізації soft skills, що структуровані за такими векторами: когнітивно-аналітичний блок (критичне мислення та медіаграмотність – середній бал 2,65 з 3), емоційно-рефлексивний блок (емпатія як складова емоційного інтелекту, саморегуляція та рефлексія – 2,43 бала), ціннісно-орієнтаційний (або соціально-ціннісний) блок, що охоплює громадянську компетентність та готовність до морального опору маніпуляціям.

– Уточнено поняття дидактичного потенціалу сатиричної алегорії як міждисциплінарного феномену, що дозволяє поєднувати іншомовну підготовку з формуванням громадянської компетентності та готовності до морального опору маніпуляціям у реальному медіапросторі.

Теоретичне значення дослідження полягає в обґрунтуванні ролі літературної антиномії як когнітивного інструменту для розвитку soft skills. Робота поглиблює розуміння дидактичного потенціалу сатиричної алегорії через розкриття механізмів трансформації ідеологічних конструкцій. Теоретично доведено, що аналіз антиномії «природне – штучне» у художньому тексті дозволяє систематизувати підходи до формування критичного мислення та медіаграмотності у старшокласників на уроках англійської мови.

Практична цінність дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані для:

- удосконалення методики викладання англійської мови в старших класах;
- створення ефективної системи оцінювання, а саме розробка критеріїв оцінювання, які дозволяють оцінити рівень розвитку soft skills в учнів;
- підготовки та проведення тренінгів для фахівців з освіти, спрямованих на розвиток їхніх компетенцій у сфері формування та розвитку soft skills в учнів старших класів.
- формування рекомендацій для розробників освітньої політики щодо впровадження інноваційних підходів до навчання англійської мови;

Апробація роботи. Результати дослідження публікувалися у вигляді тез та обговорювалися на всеукраїнських та міжнародних конференціях:

- «Філологічні та педагогічні науки: сучасні виміри і виклики» (опублікував тези “Soft Skills as the Key to Success in a Globalized World” у науковому виданні «Філологічні та педагогічні науки: сучасні виміри і виклики: збірник матеріалів II Всеукраїнської студентської інтернет-конференції» (27 листопада 2025 року, Полтава) / за заг. ред. Н. Юган, В. Шкарлет. Полтава: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2026.);

– «Багатоголосся природи: міждисциплінарний діалог у сучасних екокритичних студіях» (було опубліковано тези “The Antinomy of the Natural and the Artificial in J. Orwell’s Satirical Allegorical Novella ‘Animal Farm’”);

– «МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ДИСКУРСІ (ДО 80-РІЧЧЯ ВАСИЛЯ ГОЛОБОРОДЬКА)» (було опубліковано тези “Discursive Strategies within the Internal Multiculturalism of Orwell's Novella ‘Animal Farm’” у збірнику матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ДИСКУРСІ (ДО 80-РІЧЧЯ ВАСИЛЯ ГОЛОБОРОДЬКА).

Нами було проведено педагогічний експеримент на базі Дніпровської гімназії № 80 серед 23 учнів 9 класів. Результати експерименту (аналіз відповідей учнів після роботи з уривком твору) засвідчили високий рівень залученості та сформованості ключових soft skills (критичне мислення, емпатія, медіаграмотність тощо) у відповідях, що підтверджує дидактичний потенціал запропонованої методики.

У межах апробації магістерського дослідження було успішно пройдено курс з підвищення кваліфікації за освітньою програмою «Ціннісні засади формування soft skills в Новій українській школі» та пройдено онлайн-курс від Видавництва «Ранок» під назвою «Створюємо компетентнісні завдання для уроків англійської мови», присвяченому впровадженню компетентнісно-орієнтованого навчання. В додатках було прикріплено сертифікати про перегляд вебінарів та проходження курсів підвищення кваліфікації.

Структура та обсяг наукової роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 119 сторінок. Основний текст викладено на 89 сторінках. Список використаних джерел містить 70 найменувань, з яких 60 – іноземними мовами. Робота ілюстрована 4 рисунками, містить 1 таблицю та 9 додатків.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ПИТАННЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Історія вивчення повісті Дж. Орвелла

Повість Джорджа Орвелла «Колгосп тварин» (Animal Farm) безумовно викликала значний резонанс після свого виходу. Як політична сатира та алегорія на Радянський Союз і тоталітаризм, книжка отримала як схвальні відгуки, так і критику, залежно від політичного контексту та особистих поглядів рецензентів.

Видана 17 серпня 1945 року у Великій Британії (та 1946 року в США), книжка швидко розкуповувалася: початковий тираж у 4500 примірників зник за тижні, що свідчило про сильний суспільний інтерес [16]. Повість було внесено до американської книжкової збірки «Великі книги західної цивілізації», яка містить найкращі зразки західної думки [33]. Також твір Орвелла посів 31-е місце у «Списку найкращих романів 20-го століття за версією “Modern Library”» (північноамериканського видавництва книг) [63]. Важливим етапом визнання творчості Дж. Орвелла став успіх повісті “Animal Farm” на міжнародній арені упродовж першого року після публікації: “Animal Farm” став не лише бестселером в Англії, але й був обраний Американським клубом «Книга місяця» як один зі своїх добірок, продавши півмільйона примірників впродовж першого року після публікації [53]. До того ж, письменника було нагороджено премією В. Гюго за створення повісті [11]. Такий успіх став поворотним моментом у кар’єрі Дж. Орвелла, підсиливши його славу.

Хоча згодом “Animal Farm” принесла Орвеллу світову славу і стала однією з найпродаваніших книг XX століття, шлях до друку виявився вкрай тернистим. У 1943 – 1944 роках рукопис відхилили щонайменше чотири британські видавництва та кілька американських. Серед тих, хто відмовив, був і Т. С. Еліот, який на той час працював редактором у видавництві Faber & Faber [19]. У листі-відмові Еліот зазначав, що твір має «троцькістський ухил» і що

«поросята мали б виявляти більше турботи про благо суспільства» (англ. “pigs should have shown more public spirit”). Один із американських редакторів (Діал Райдер, Dial Press) відверто написав Орвеллу: «It is impossible to sell animal stories in the U.S.A.» («У США неможливо продавати історії про тварин») [28]. Ці відмови пояснювалися не лише незвичною алегоричною формою байки, а й політичною кон'юнктурою: у розпал Другої світової війни СРСР залишався союзником Великої Британії та США, тому відкрита критика сталінізму вважалася недоречною і навіть небезпечною та могла бути розцінена як підриг антигітлерівської коаліції. Саме тому подальший блискавичний успіх книги після виходу в серпні 1945 року виглядає особливо вражаючим, можливо через прозорість алегорії.

Книгу значною мірою хвалили за гостру сатиру та алегоричний стиль, і вона швидко стала комерційно успішною, з розпроданими тиражами та широким визнанням за викриття політичної корупції.

Ранні відгуки були переважно схвальними, підкреслюючи продуманий формат байки. Наприклад, критики, такі як Едмунд Вілсон, Сиріл Конноллі та Грем Грін, високо оцінили її простоту та сатиричну гостроту. Однак, не всі були такими захопленими; в огляді 1946 року в американському виданні *The New Republic* критик Джордж Соул назвав її бентежною та заснованою на клішованих уявленнях про Росію [58]. Ліві голоси іноді критикували її за ймовірні неточності або за розчарування в соціалізмі [38], а праворадикальні використовували книжку для власних ідеологічних цілей, що слугували їхній антикомуністичній програмі, особливо під час Холодної війни. Праві переважно ігнорували або применшували той факт, що Орвелл до смерті залишався соціалістом. Натомість вони проголосили його розчарованим колишнім лівим, який нібито усвідомив свою помилку і став «святим покровителем антикомунізму» [26].

Галина Татарра пише, що перший переклад роману Джорджа Орвелла «Колгосп тварин» був опублікований чеською мовою наприкінці 1946 року, ще до його виходу в США. Дуже швидко після цього в 1946 – 1947 роках був

розповсюджений український переклад для переміщених осіб у повоєнній Німеччині, підготовлений Ігорем Шевченком (під псевдонімом Джон Чернятинський) за ентузіастської підтримки Орвелла. Хоча чеське видання було найпершим виданням іноземною мовою, українська версія має особливе значення, оскільки Орвелл написав до нього унікальну передмову, а його поширення серед біженців стало визначною подією, незважаючи на конфіскацію примірників американськими силами на вимогу радянської сторони [59].

Основна думка Орвелла, вкладена в «Animal Farm» та «1984», полягала в тому, що тоталітарна система СРСР, відома як сталінізм, була зрадою справжньої, демократичного Соціалізму. Він вважав СРСР не справжнім соціалізмом, а формою репресивної диктатури. Для Орвелла центральною, незаперечною метою було «знищення радянського міфу», щоб розчистити шлях для справжнього, демократичного соціалістичного руху [35]. Він також заявив про це у Передмові до українського видання. Він хотів, щоб соціалістичні партії не підпадали під вплив сталінської моделі соціалізму.

Під час ранньої Холодної війни спецслужби США та Великої Британії (включно з ЦРУ) активно поширювали «Колгосп тварин» на міжнародному рівні як культурну зброю проти Радянського Союзу, який зображується як кінцеве втілення революційних ідеалів соціалізму. Вони просували її як просту капіталістичну пропаганду. Ціллю стали багато країн, ось чому існує чимало перекладів цього твору, включно з українським, фарсі, телугу, малайзійським, грецьким, в'єтнамським та арабським. Геополітична цінність повісті неймовірна. Прикладом цього слугує проведення ЦРУ операції під кодовою назвою «Едіносавр» між 1952 і 1957 роками, в рамках якої ЦРУ відправило мільйони повітряних кульок з примірниками роману до Польщі, Угорщини та Чехословаччини, військово-повітряні сили яких намагалися збити ці кульки [56].

Її вплив виходить за межі літератури, формуючи антиавторитарні настрої під час Холодної війни та надихаючи на адаптації, заборони й постійні

дискусії про динаміку влади. Вона була перекладена численними мовами, включена до таких списків, як «100 найкращих англomовних романів за версією Time» (1923 – 2005) [36]. Також вона посіла місце серед найкращих книг у списку “The Big Read” від BBC [61]. Фрази на кшталт «Усі тварини рівні, але деякі тварини рівніші за інших» стали культурним скороченням для позначення лицемірства у владних структурах. Цю повість широко викладають у школах як вступ до тоталітаризму, пропаганди та критичного мислення про політику. Повість посідає 31-ше місце у списку найкращих романів 20-го століття від Modern Library. У британському опитуванні 2016 року її визнали улюбленою шкільною книгою, що допомагає поколінням зрозуміти історичні події, як-от Російська революція, і ширші теми нерівності. У 1996 році вона отримала Ретроспективну премію «Г’юго», що підтверджує, що ця повість – не просто рядовий текст, а важливий літературний феномен.

Історія вивчення повісті Орвелла не обмежується літературно-критичним аналізом, а активно інтегрується в освітній процес, де “Animal Farm” слугує інструментом для формування критичного мислення та інших soft skills. З моменту публікації твір став частиною шкільних програм у багатьох країнах, зокрема у Великій Британії, США та Україні, де його використовують для вивчення тем тоталітаризму, пропаганди та соціальної нерівності. Наприклад, у пострадянських країнах, включаючи Україну, твір використовується для осмислення історичного досвіду тоталітаризму, а за даними BBC Bitesize та інших фінансованих державою ресурсів, твір вивчається саме як політична алегорія на події Російської революції 1917 року та сталінського періоду. Уроки побудовані так, щоб учні:

- ідентифікували історичні паралелі (Наполеон = Сталін, Сніжок = Троцький тощо);
- аналізували пропаганду та маніпуляції (діяльність Сквілера);
- розвивали емпатію через персонажів-тварин (особливо Боксера та Кловер);
- тренували критичне мислення під час дискусій на теми влади, корупції та ідеалів, що були зражені.

Таким чином, уже для віку молодших підлітків повість використовується як інструмент формування одразу кількох soft skills: критичного мислення, історичної свідомості, медіаграмотності та емоційного інтелекту [13]. Сучасні британські видавництва (наприклад, Faber & Faber та Scholastic) випускають спеціальні ілюстровані видання «Animal Farm» саме для учнів KS3 та KS4 (11 – 16 років). Яскраві карикатурні ілюстрації (Chris Mould, Odyr, Ralph Steadman та ін.) покликані зробити текст привабливим і доступнішим для підлітків XXI століття, а також допомогти слабшим читачам (less able readers) краще зрозуміти сатиру та алегорію. Це ще раз підтверджує, що повість залишається одним із ключових текстів для розвитку критичного мислення та soft skills саме у старшокласників [14]. Хоча “Animal Farm” не фігурує напряду в офіційній британській освітній програмі National Curriculum, повість не просто згадується у напівдержавних (державно-схвалених) ресурсах, таких як сайт Oak National Academy, а й слугує основою для розробки на них комплексних дидактичних матеріалів (презентацій, інтерактивних вікторин, відеоуроків та робочих аркушів), які можна безкоштовно завантажити та адаптувати для уроків у британських десятикласників (KS4). Ці ресурси, створені експертами під егідою уряду Великої Британії та громадської телерадіомовної корпорації BBC, акцентують на аналізі алегорії тоталітаризму, що сприяє формуванню критичного мислення та емпатії у підлітків 13 – 14 років та BBC Bitesize (аналіз тем для розвитку критичного мислення) [14]. Це підтверджує її статус як дидактичного інструменту для формування soft skills у підлітків 11 – 14 років.

Крім того, повість надихнула на численні адаптації, що розширили її вивчення: анімаційний фільм 1954 року (знятий британськими аніматорами Джоном Халласом та Джой Батчелор, був таємно профінансований Центральним розвідувальним управлінням США як антикомуністична пропаганда) та телеверсія 1999 року, де акцент на візуальному зображенні персонажів посилює емоційний вплив і сприяє розвитку креативності в учнів. Заборони твору в СРСР до 1988 року та в деяких авторитарних режимах

(наприклад, у Кенії та ОАЕ) підкреслюють його актуальність як інструменту для критичного мислення, що робить “Animal Farm” не лише літературним феноменом, а й педагогічним засобом для формування soft skills у старшокласників.

1.2 Сутність та зміст soft skills

Soft skills, або ж м'які навички (також відомі як ключові навички, загальні навички, універсальні навички, навички міжособистісної взаємодії та людські навички), є міждисциплінарним поняттям, що лежить на перетині психології, соціології, менеджменту та інших гуманітарних наук. Вони охоплюють широкий спектр характеристик – від навичок спілкування до емоційного інтелекту – і відіграють ключову роль у формуванні ефективної взаємодії між людьми. Оскільки життєздатність людини в сучасному суспільстві визначається «soft skills», їх доцільно ототожнювати з “life skills” [65]. Ми згодні з твердженням, що якщо знання можна здобути інформаційним шляхом, то м'які навички формуються лише в процесі виховання порядного, інтелектуально чесного, свідомого громадянина, що і має бути пріоритетом сучасної освіти [65]. Водночас слід визнати: сучасна школа в Україні опинилася у специфічній «пастці», де дієві механізми захисту вчителя та учнів ще не повною мірою сформовані, а традиційні важелі впливу на учнів (наприклад, зауваження у щоденниках) втратили свою колишню ефективність.

Сьогодні педагог часто залишається сам на сам із проявами неповаги, бракуючи реальних інструментів впливу на порушників дисципліни. Коли класичні дисциплінарні заходи сприймаються як заборонені, у певної частини учнівської аудиторії виникає небезпечне відчуття вседозволеності. Але правда в тому, що жодні soft skills неможливо розвинути там, де немає елементарної поваги до права іншого на навчання. Дисципліна – це не обмеження свободи, а фундамент, на якому будується нормальна освіта. На нашу думку, повага до викладача та дотримання регламенту освітнього процесу повинні стати невід'ємною частиною розвитку soft skills учнів, оскільки відсутність

наслідків і фрази на кшталт «ви мені нічого не зробите» руйнують саму основу формування свідомого громадянина. На нашу думку, ситуація ускладнюється надмірно ліберальною позицією багатьох батьків, які уникають рішучих дій у вихованні та схильні перекладати всю відповідальність за етичний розвиток дитини виключно на школу. Слід зазначити, що через відсутність реальних інструментів, які можуть змінити поведінку учнів, гуманістичні педагогічні теорії, якими керуються батьки, часто виявляються неефективними в реальних освітніх умовах. За відсутності відповідальності теоретичні основи «свободи самовираження» залишаються беззахисними перед деструктивними викликами.

Дослідження soft skills ініціювали Збройні сили Сполучених Штатів Америки у період з 1968 по 1972 рік, зокрема Командуванням Континентальної армії (Continental Army Command, CONARC), нині відомим як Командування сил армії США (FORSCOM). Метою була оптимізація тренувальних процесів та підвищення ефективності підготовки військового персоналу [23]. Наприкінці 1950-х років армія США розпочала широкомасштабне дослідження та впровадження технологічних інновацій у сферу військового навчання. Зокрема, було розроблено концептуальну основу для системного підходу до навчання, відому як «Системна інженерія навчання» (Systems Engineering of Training, CON Reg 350-100-1). Цей документ заклав основу для подальшого розвитку та оптимізації навчальних програм, спрямованих на розвиток військової освіти та підвищення ефективності виконання конкретних військових завдань.

Важливо зауважити, що військова освіта була дуже консервативною на етапі впровадження концепції soft skills. Цілком очевидним прикладом цього є позиція керівництва Армійського військового коледжу (The Army War College), яке відмовилося взяти участь у опитуванні, мотивуючи це тим, що вони вважали, що питання, які містяться в опитувальнику, не мають нічого спільного з їхньою навчальною програмою. Фактично, у той час військове командування розглядало підготовку офіцерів виключно як опанування hard

skills – стратегії, тактики та управління технікою, ігноруючи гуманітарний та психологічний аспекти взаємодії [22, 13].

Сам термін “soft skills” з’явився в їхньому посібнику, який був представлений Полом Дж. Вітмором (Paul J. Whitmore) на конференції CONARC з навчання soft skills у 1972 році, що відбулася 12 – 13 грудня в Школі протиповітряної оборони [22, 5]. На той час soft skills визначаються як «навички, пов’язані з роботою, що стосуються переважно дій щодо людей та паперу» (job-related skills involving actions affecting primarily people and paper). Під цим напевно малися на увазі документація і адміністративні навички. Soft skills позначали будь-яку навичку, яка не включала використання машин. З цього виник термін “hard skills” (жорсткі навички), що стосувався навичок, пов’язаних із використанням технічних засобів. Варто зазначити, що значна частина учасників конференції вважала таке розмежування між soft skills та hard skills зайвим у термінології системної інженерії підготовки персоналу [52].

На наш погляд, «м’якість» цих навичок полягає в їхній специфічній здатності пом’якшувати та делікатно підходити до негативних аспектів соціально-комунікативних ситуацій, які зазвичай називають «гострими кутами» у спілкуванні. Ця «м’якість» навичок стає досить очевидною в цьому метафоричному контексті, але може бути менш помітною в контексті критичного мислення. Ми вважаємо, що критичне мислення та уява формують основу для коректної реалізації інших soft skills у соціально-комунікативних ситуаціях та досягненні комунікативних цілей.

Джефф Рассел визначає soft skills як термін, що використовується для опису майже всіх нетехнічних навичок, які були розвинені з часом як відповідь на наше середовище. Він підкреслив, що відбувся зсув акцентів, оскільки м’які поведінкові навички все більше визнаються критично важливими для кар’єрного зростання, навіть перевершуючи традиційну важливість технічних (hard) компетенцій [54].

Сьогодні запит на гнучкі навички вийшов далеко за межі суто військового середовища, ставши універсальною вимогою часу. Soft skills стають обов'язковим ресурсом у будь-якій сфері, де людина взаємодіє з суспільством. Від офіцера на полі бою до актора на сцені чи вчителя в аудиторії, кожен потребує критичного мислення та емоційної стійкості, щоб ефективно долати виклики сучасності. Наприклад, критичне мислення дозволяє глибоко аналізувати мотивацію, емоційний стан учасників, часові параметри комунікації та власну поведінку. Критичне мислення дозволяє створювати ефективні методи взаємодії, які оптимізують процес спілкування та досягають цілей комунікації. Розвиток критичного мислення як однієї з основних навичок у навчанні сприяє розвитку в учнів здатності до самоаналізу та рефлексії. Зокрема, учні вчать аналізувати конфлікти між людьми, визначати свою роль в конфліктах, і знаходити ефективні шляхи вирішення конфліктних ситуацій та розв'язання проблем.

Ми не можемо стверджувати, що розвиток soft skills завжди відбувався незалежно від освіти, оскільки вони є дуже важливими у підготовці фахівців у різних сферах людської діяльності в освітніх закладах [39]. У давнину розвиток навичок, відомих нам як soft skills, був тісно переплетений з усіма сферами людського життя.

Повсякденне життя, включаючи ремесла, фізичну культуру, сільське господарство та торгівлю, розвивало практичні навички, дисципліну та здатність до співпраці. Взаємодія з природою виховувала спостережливість і терпіння. Згуртованість, креативність та адаптивність були ключовими факторами, що забезпечували виживання наших предків у їхньому суворому та мінливому середовищі.

Міфологічні та легендарні герої традиційно слугували соціальними моделями, демонструючи спектр soft skills, включаючи лідерство, мудрість, емпатію, мужність та чесність. У межах нашого дослідження персонажі повісті Дж. Орвелла розглядаються крізь призму архетипного аналізу: Старий Майор функціонує як архетип «старого мудреця», що виголошує пророцтво;

Наполеон втілює архетип «тирана», який монополізує владу; а Боксер постає як архетип «героя-трудівника», чия жертвність стає інструментом маніпуляції. Спираючись на концепцію Дж. Кемпбелла, ми доводимо, що шлях героя у міфі, сповнений іспитів та викликів, обов'язково передбачає «народження чогось цілком нового» для подолання загибелі [6]. Однією з ключових характеристик міфологічного сюжету є постійне уникнення героєм смерті [8]. Такий успішний спротив вимагає глибокої внутрішньої трансформації, що відображає цінності народу – автора міфу, та активізує гнучкі навички, стаючи для реципієнтів своєрідним посібником із життєстійкості.

У цьому контексті міф можна визначити як прояв колективного несвідомого на певних етапах життя народу, де всі елементи є символами колективної психіки. Згідно з Д. Кемпбеллом, міфи надають «дорожню карту» для досягнення внутрішньої гармонії (personal fulfillment) або блаженства [18]. Ми розуміємо процес реалізації розвитку soft skills на двох рівнях:

– На **несвідомому рівні**, мозок реципієнта здійснює пасивне розкодування символів та архетипів. Реципієнт використовує механізм психологічної проєкції, наділяючи персонажів власними емоціями та внутрішніми конфліктами. Перемоги героїв над злом розкодовуються мозком як тимчасовість проблем та можливість їх вирішення, що розвиває впевненість у собі. Загибель героя розкодовується мозком як народження нового, гармонійного «Я», що спонукає реципієнта усвідомлювати потребу в адаптації до умов сьогодення.

– На **свідомому рівні** розвиток soft skills відбувається через раціональний аналіз та рефлексію. Свідомість перекладає архетипи міфу на конкретну мову, що використовується як для рефлексії над соціальними моделями персонажів міфу, ефективності їх стратегії взаємодії з внутрішнім соціумом міфу, так і для саморефлексії.

Участь у колективних, особливо релігійних, ритуалах стимулювала розвиток комунікативних навичок, співпраці та поваги. Останнє передбачає

виховання здатності слухати та розуміти інших, що є основою ефективної комунікації та побудови конструктивних соціальних відносин. У статті Гобсона та співавторів обґрунтовано, що ритуал задовольняє фундаментальну потребу в порядку, захищаючи від негативної невизначеності та відновлюючи відчуття втраченого контролю [37]. Варто зауважити, що ритуали, які практикували тварини в “Animal Farm”, спочатку виконували саме ту функцію, яку описують дослідники: ритуали задовольняли потребу тварин в порядку та захищали від невизначеності після вигнання господаря. Однак подальша деградація цих ритуалів призвела до втрати «соціального клею», що тримав громаду об'єднаною.

Освіта відігравала ключову роль особливо в школах філософів, релігійних установах та професійних гільдіях (середньовічних ремісничих цехах), що були не тільки економічними, а й соціальними організаціями, де формувалися багато навичок, які сьогодні називають *soft skills*. У ремісничих цехах система учнівства забезпечувала структуроване навчання під керівництвом майстра, де молоді ремісники розвивали навички самостійності, відповідальності за завдання, самодисципліни та вміння працювати без постійного нагляду [48]. Крістен-Слак Вілсон зазначає, що «підмайстер навчався протягом встановленого терміну, опановуючи конкретні вміння та техніки, що вимагали вправності як рук, так і розуму» [66]. Акцент авторки на «вправності розуму» дозволяє припустити, що йдеться про розвиток того, що ми сьогодні називаємо *soft skills*: етики професійних відносин, критичного мислення, навичок комунікації та емоційного інтелекту. Зокрема, внутрішній устрій таких організацій містив чітко розроблені елементи, спрямовані на те, щоб наставляти підмайстра, контролювати його моральний стан та формувати характер у такий спосіб, аби він був максимально підготовлений до виконання своїх складних обов'язків. Підмайстер був настільки ж суворо обмежений правилами щодо своєї поведінки та етики, як і професійними інструкціями щодо безпосередньої праці [42, 597]. Відповідальність у гільдіях розвивалася

через механізм колективної репутації. Будь-який вчинок підмайстра автоматично проєктувався на вчителя [66].

Особистісні риси, які складають профіль індивіда та визначають його унікальний спосіб взаємодії зі світом, можуть бути як вродженими, так і набутими у процесі соціалізації. Попри генетичну обумовленість деяких рис, особистісні риси змінюються протягом життя, що виправдовує їх трактування як навичок, які можуть розвиватися та трансформуватися, і їхня модифікація є цілком можливою за цілеспрямованих зусиль [21].

Від давніх часів до сьогодення soft skills залишаються незмінно актуальними. Розуміння їхньої природи та еволюції є лише першим кроком. Зростання глобалізації та різноманітності суспільства значно підвищили важливість soft skills, особливо в міжнародній комунікації. Здатність ефективно взаємодіяти з людьми з різних культур, вирішувати конфлікти та будувати міцні стосунки стала ключовою компетенцією для успіху в сучасному світі. Розвиток soft skills є невід'ємною частиною успішної адаптації індивіда до мінливих умов зовнішнього середовища. Інтеграція soft skills в освітні програми дозволить підготувати нове покоління фахівців, здатних успішно працювати у динамічному та глобалізованому світі.

1.3 Теоретико-методологічні засади дослідження

Розробка методу розвитку soft skills за допомогою сатиричної алегорії вимагає особливого підходу, який поєднує сучасні освітні методи та ретельний філологічний аналіз. Таким чином, методологічний фундамент нашої роботи покладається на принципи міждисциплінарності. Це дозволяє нам розглядати повість “Animal Farm” як літературну пам’ятку та використовувати аналіз повісті як корисний навчальний матеріал для учнів старшої школи.

Наступні підходи лежать в основі методології нашого дослідження:

– **Дискурс-аналіз** застосовано для дослідження мовленнєвої поведінки персонажів та виявлення маніпулятивних стратегій, що використовуються для легітимізації влади.

– **Компаративний метод** використано для порівняння штучних «конструкцій користі» з штучними «конструкціями гноблення», простеження процесу трансформації перших у другі, а також для аналізу антиномії «природне – штучне».

– **Герменевтичний метод** став для нас інструментом для розкодування складних алегорій Орвелла.

– Через **системно-структурний підхід** ми розглядаємо художній світ повісті як модель суспільства, де кожен елемент демонструє механізми влади та соціальної взаємодії.

– **Компетентнісний підхід**: виступає провідним у педагогічній частині дослідження. Наша мета полягає не в тому, щоб навчити учнів бездумно переказувати повість; швидше, ми повинні допомогти їм розвинути такі soft skills, як співчуття, саморефлексія та розуміння соціальної відповідальності.

Наша увага зосереджена на протилежності між природним і штучним. Ми вважаємо, що це значний дидактичний маркер, який допомагає відрізнити природні бажання тварин від нав'язаних ідеологічних конструктів. Дослідження виявило антиномію між двома протилежними внутрішніми структурами – штучними конструкціями користі та гноблення – динаміка яких визначає сюжет.

До **природної** категорії ми відносимо:

– онтологічні (природні) прагнення тварин до свободи та рівності, що мають інстинктивний характер і випливають із первинної потреби в безпеці та самозбереженні;

– етологічні характеристики персонажів (характерні їх видам), тобто якості та форми поведінки, що відповідають реальним природним особливостям відповідних видів тварин (наприклад, фізична сила коня, вірність собаки);

– реактивні імпульси, зокрема стихійний протест як безпосередню реакцію на голод, фізичні покарання та обмеження життєвого простору.

Конструкції користі (Constructs of Utility) охоплюють як ідеологічні форми прагнень тварин (Сім Заповідей), так і технологічні проекти (Вітряк), що початково створюються як засоби оптимізації природного буття тварин та реалізації їхнього права на добробут. Однак у тоталітарному середовищі ці конструкції піддаються деформації: вони втрачають свою корисну функцію і стають конструкціями гноблення. До них ми можемо віднести:

- Первинну редакцію Семи Заповідей, що постає кодифікація фундаментальних принципів рівності та солідарності (напр., «Усі тварини рівні»).

- Концепцію «аніمالізму» на початковому етапі, як первинну ідеологію спільного блага, що базується на природній ідентичності тварин.

- Первинний проєкт Вітряка, що був ініціативою Сніжка, як технологічний конструкт, що повністю відповідає онтологічним прагненням тварин до безпеки та комфорту. Він створювався як засіб звільнення часу для саморозвитку тварин та мінімізації важкої фізичної праці, що є втіленням ідеї штучного на службі природному.

2. Конструкції гноблення (Constructs of Oppression) є штучними матеріально-технічними та ідеологічними структурами, які створюються шляхом ревізії та викривлення конструкцій користі з метою їхнього повного заміщення. Вони проявляються як у вербальних маніпуляціях (змінені заповіді, демагогія) так і в експлуатаційних проєктах. Ці конструкції перетворюють колишні символи свободи на інструменти тоталітарного контролю, які виснажують природний ресурс тварин заради інтересів панівної еліти, активно протидіючи онтологічним інстинктам особистості (природному). До них ми можемо віднести:

- Модифіковані заповіді, трансформовані через уточнювальні додатки («...на ліжку з простирадлами», «...без міри»), що легітимізують привілеї панівної верстви.

- Дискурсивні маніпуляції Сквілера у вигляді використання логічних хиб (зокрема, стратегії *ad ignorantiam*) для викривлення історичної пам'яті.

– Спекулятивні гасла-замінники, використані персонажами ферми (наприклад, девізи Боксера), виступають заміником критичного мислення, підміняючи раціональну оцінку подій штучно насадженою догматичною відданістю.

– Концепт «Анімалізму» як аналог сталінізм, який включає

Також ми виділяємо **аксіологічно нейтральні об’єкти** як інструменти трансформації. Матеріальні елементи, що стають медіаторами в системі антиномії:

– Вітряк – це фізична споруда, що еволюціонує від символу технічного прогресу (користь) до інструменту фізичного виснаження (гноблення).

– Фізична субстанція персонажа (наприклад, Боксера), що є відображенням граничної точка антиномії, де природне, біологічне буття людини перетворюється на товарну сировину, м’ясо та кісткове борошно для економічного збагачення еліти.

Ми пропонуємо учням не просто спостерігати за цими процесами, а також самостійно визначати моменти, коли природне у персонажів перетворюється на штучне та коли конструкції користі перетворюються на конструкції гноблення. Це методологічна новизна нашої пропозиції. Наприклад, досліджуючи трагічну долю коня Боксера, студенти вчаться розрізняти справжню відданість від небезпечної сліпої покори. Такий аналіз розвиває емоційний інтелект і навички критичного аналізу.

Таким чином, методологія, яку ми обрали, дозволяє інтегрувати складні літературознавчі категорії у зрозумілу систему вправ. Це робить процес вивчення твору не лише пізнавальним, але й практичним щодо проблем, які виникають у двадцять першому столітті.

Висновки до розділу 1

Історія вивчення повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” свідчить про її трансформацію з цензурованого рукопису, відхиленого провідними видавництвами через політичну кон’юнктуру, у світовий бестселер та

важливий інструмент культурної дипломатії (зокрема в межах операцій ЦРУ «Едіносавр»). Встановлено, що статус твору як літературного феномена підтверджується престижними нагородами (Ретроспективна премія «Г'юго»), включенням до канонічних списків (“Modern Library”, “Time”) та особливим значенням українського перекладу І. Шевченка, що отримав особисту підтримку автора. Сьогодні повість функціонує як дидактичний матеріал, що через сучасні адаптації та державно-схвалені ресурси (BBC Bitesize, Oak National Academy) сприяє розвитку критичного мислення та медіаграмотності в учнів старших класів.

Генезис концепції *soft skills* розкриває їхній шлях від традиційних систем учнівства та ремісничих гільдій, де «вправність розуму» та етика професійних відносин були невід’ємними від технічної підготовки, до офіційного термінологічного закріплення у військових дослідженнях США (CONARC) 1960–1970-х років. Виявлено, що початковий поділ на “*soft*” та “*hard*” навички виник як відповідь на потребу в управлінні людським ресурсом та документацією (“*people and paper*”), з часом трансформувались у життєво необхідні компетенції, що визначають соціальну адаптивність та успішність особистості (“*life skills*”). У сучасному освітньому контексті розвиток *soft skills* базується тільки на фундаменті дисципліни та етичної взаємодії, оскільки дотримання регламенту та взаємоповага є базовими умовами для формування соціальної відповідальності свідомого громадянина

Нами обґрунтовано, що історично розвиток *soft skills* відбувався через повсякденне життя, участь індивіда в ритуалах, рецепцію міфів (за Дж. Кемпбеллом) та соціалізацію у межах професійних спільнот (зокрема ремісничих гільдій). Встановлено, що процес рецепції міфологічних наративів реалізується на двох рівнях:

- На несвідомому рівні, через пасивне розкодування архетипів та проєкцію власного досвіду реципієнта на персонажів. Це забезпечує адаптивність та емоційну стійкість через співпереживання героям, які долають

виклики, де навіть символічна загибель героя розкодовується як момент внутрішнього переродження особистості (палінгенезії);

– На свідомому рівні, через раціональний аналіз внутрішніх соціальних моделей, соціальної динаміки міфу та саморефлексію. Такий підхід базується на концепції Дж. Кемпбелла про досягнення внутрішньої гармонії (personal fulfillment).

Визначено, що методологічним інструментарієм дослідження виступає поєднання дискурс-аналізу (для виявлення стратегій легітимізації влади), компаративного методу (для простеження трансформації ідеологічних конструктів) та герменевтичного аналізу, що дозволяє здійснювати глибинну інтерпретацію символічного та алегоричного змісту твору.

Було виявлено, що використання сатиричної алегорії для ефективного розвитку soft skills у старших класах вимагає міждисциплінарного підходу. Нами обґрунтовано, що дослідження є міждисциплінарним, оскільки воно включає теоретичні положення та ресурси з наступних галузей знань:

– літературознавство (з точки зору аналізу поетики сатиричної алегорії та авторської концепції антиномії);

– лінгводидактика (з точки зору створення методики навчання англійської мови старшокласників на основі автентичного художнього тексту);

– педагогічна психологія (з точки зору механізмів формування soft skills, таких як емпатія, критичний аналіз і емоційний інтелект). У результаті цього синтезу було виявлено, що складний філософсько-політичний зміст повісті “Animal Farm” можна використовувати як навчальний матеріал.

Підводячи підсумок, основною темою нашого дослідження є антиномія між природним і штучним. Природне розглядається як сукупність біологічних імпульсів, якостей тварин, тоді як штучне розглядається як наслідок антропоморфізму повісті. Дана антиномія реалізується через маніпуляції природними якостями тварин та конфлікт між конструкціями користі, що є первинними спробами втілити онтологічні прагнення до свободи у вербальні

закони та соціальні проекти як вітряк, та конструкціями гноблення, що є штучними структурами, які протидіють природному та заміщують конструкції користі.

Доведено, що штучне у повісті має коріння в антропоморфності тварин, що дозволяє еліті використовувати штучні маніпулятивні дискурсивні стратегії для протидії природним потребам більшості. Виокремлення цих категорій має методологічний сенс, оскільки це дозволить створити систему вправ для покращення критичного мислення, емоційного інтелекту та медіаграмотності, яка включає ідентифікацію та розпізнавання маніпуляцій.

РОЗДІЛ 2. САТИРИЧНА АЛЕГОРІЯ У ОРВЕЛЛА

2.1 Антиномія природного та штучного у повісті Дж. Орвелла “Animal Farm” та їх роль у формуванні медіаграмотності й критичного мислення учнів старших класів

Антиномія – це філософський термін (який не слід плутати зі словом «антонімія», що є концепцією в лінгвістиці, пов’язаною зі смисловими відношеннями між словами з протилежними або контрастними значеннями), який також має значення як у логіці, так і в епістемології. Він позначає реальне (нерозв’язного характеру) або очевидне (яке, ймовірно, буде вирішено шляхом подальшого розуміння, уточнення або зміни погляду) протиріччя між двома принципами чи висновками, кожен з яких здається однаково обґрунтованим; він майже синонімічний терміну парадокс [62].

Кант визначає антиномію як стан, у якому при спробі осмислити світ як ціле розум потрапляє у суперечність із самим собою. Це конфлікт між двома твердженнями (тезою та антитезою), кожне з яких здається логічно доведеним. Як приклад Кант наводить протиріччя між двома твердженнями: світ має початок у часі та просторі, але водночас він є нескінченним [5, с. 264]. Крізь призму цього визначення ми можемо розглянути фінальну трансформацію Семи Заповідей у повісті: «Усі тварини рівні, але деякі тварини рівніші за інших». Це стає наочним прикладом своєрідної ідеологічної антиномії: з одного боку, декларується природна рівність усіх істот (теза), а з іншого – стверджується штучна привілейованість правлячої касты (антитеза). Для свідомості тварин, підданої маніпуляціям, обидва твердження співіснують як обов’язкові до виконання, що створює нерозв’язне протиріччя.

Згідно з дефініцією ресурсу Vocabulary.com, що офіційно використовується в освітніх закладах по всьому світу, а також спираючись на класичне вчення І. Канта, термін «антиномія» описує стан, коли два взаємовиключні твердження одночасно видаються істинними. Етимологічно поняття походить від грецького *antinomia*, що буквально означає «суперечність у законі» [15].

Аналізуючи антиномії І. Канта, Пол Карус зробив висновок, що антиномія існує не через помилки в об'єктивній реальності, а результат того, що наш розум намагається досягнути нескінченну для нашого розуму складність реальності за допомогою обмеженого розуму та логіки якою він оперує [20]. Спираючись на тезу П. Каруса про те, що антиномії виникають лише через обмеженість методів мислення, стає очевидним: якби мислення персонажів повісті було ширшим і вони могли критично аналізувати риторику свиней та трансформацію Семи Заповідей, то збагнули б, що антиномії як такої не існує – за нею стоїть лише відверта брехня.

Сатирична алегорична повість Джорджа Орвелла “Animal Farm”, написана в бурхливий період Другої світової війни, надає родючий ґрунт для дослідження антиномії природного та штучного, що є предметом нашого дослідження. “Animal Farm” – це повість-притча, в якій тварини на фермі використовуються для опису повалення останнього російського царя Миколи II та Комуністичної революції в Росії перед Холодною війною [60]. Повість має непрямий висновок присущий притчам та персоніфіковані персонажи-тварини, що присущі байкам. Автор використовує алегорію, щоб висміяти та передати своє несхвалення Жовтневої революції, також відомої як Велика Жовтнева соціалістична революція (та сталінського режиму, що за нею послідував), через образи тварин-персонажів на фермі. Антиномія в контексті повісті припускає конфлікт, протиріччя, парадокс або напругу між природною та штучною концептуальними категоріями, що може бути інтерпретовано різними способами

У нашому дослідженні природне розглядається як сукупність онтологічних прагнень, біологічних (реактивних) імпульсів, етологічних якостей і рис тварин. Наприклад, тварини мають інстинкт самозбереження, потребу у їжі, онтологічні прагнення до свободи рухів і емпатію в межах виду. Натомість штучне виникає, коли ці стихійні бажання та імпульси трансформуються в закони, ідеології та політичні структури.

Навіть Сім Заповідей, хоча вони спочатку спрямовані на захист тварин, є штучними конструкціями, оскільки вони намагаються закодувати природну волю через антропоморфну мову та правову систему.

Саме ця «штучність» закону, що спочатку слугувала конструкцією користі, згодом стає вразливою для маніпуляцій еліти. Коли природний імпульс до справедливості заміщується штучним вербальним правилом, виникає простір для ревізії: свині змінюють не почуття тварин, а текст на стіні, поступово підміняючи життєву правду «конструкціями гноблення». Таким чином, штучне, що народилося з потреби захистити природне, зрештою стає інструментом його повного придушення».

Антропоморфність персонажів повісті є **джерелом антиномії**. Штучне проникає в природне середовище ферми через запозичення людських якостей, таких як інтелект, мова та соціальна ієрархія. Згодом штучні конструкції користі перетворюється на штучні конструкції гноблення.

Контраст між природним і штучним часто підкреслюється протягом усієї повісті. Антиномія між природним і штучним також може полягати у відмінності між фактичною ситуацією на фермі з поступово нав'язаною репресивною системою та ідеальною моделлю ферми, яку уявляли тварини і яка мала ґрунтуватися на ключових принципах Анімалізму, відомих як Сім Заповідей. Такі принципи ґрунтувалися на природному бажанні тварин звільнитися від експлуатації, але зрештою були змінені, щоб підтримати репресивну систему свиней. Періодично мешканці ферми починають помічати відновлення старої, людиноподібної системи, але піддаються маніпуляціям, щоб прийняти зміни, які призвели до того, що гірша версія системи людського гноблення поступово повертається.

Хоча штучне зображується як основна причина страждань тварин, важливо зазначити, що воно не є негативним чи злим за своєю суттю. Використання штучних конструкцій для експлуатації природних якостей тварин, для скасування початкових ідеалів революції та встановлення ще більш репресивної системи – ось що робить його згубним для мешканців

Колгоспу тварин. З точки зору тварин, інструменти, діяльність, що безпосередньо пов'язана з людьми та їхнім гнобленням тварин, вважаються забороненими, доки їхні нові гнобителі, свині, не маніпулюють ними. Проте, не забороненими є інструменти та діяльність, які покращують добробут тварин, допомагають їм жити на власних умовах та виживати. Тому ми можемо розрізняти інструменти, діяльність та конструкції гноблення та користі, які можуть належати до штучної концептуальної категорії, де межа може бути розмита. Такі штучні конструкції можуть перетворитися на конструкції користі і навпаки, на конструкції гноблення (наприклад, вітряки, які стали символом влади та панування Наполеона, та торгівля з людьми замість того, щоб приносити користь усім тваринам на фермі).

Слід підкреслити, що матеріальні об'єкти в повісті інтегруються в систему антиномії саме через інтелектуальні моделі персонажів. Зокрема, вітряк як фізичний об'єкт є аксіологічно нейтральним. Проте він стає «конструкцією гноблення», коли Наполеон та Сківлер перетворюють його зі знаряддя полегшення праці (первинна ідея Сноубола як конструкція користі) на інструмент фізичного виснаження тварин та засіб маніпулятивної консолідації влади

Здається, тварини були абсолютно наївними щодо потенціалу свиней експлуатувати їх так само, як це робив Джонс із його працівниками, і особливо більш жорстоким способом. Тварини, ймовірно, вірили, що їхні побратими-свині використовують свій інтелект, який є неприродним для свиней, для загального блага ферми та всіх її мешканців. Причинами такої наївності були недосвідченість тварин, безграмотність та нерозвиненість критичного мислення. Ідеальним прикладом є максима коня Боксера: «Наполеон завжди має рацію». Тому тварини і не мали шансу проти маніпуляційних дискурсивних стратегій свиней, спрямованих на отримання привілеїв та утримання влади, що маскувалося під благородні наміри. У межах алегоричної структури “Animal Farm” штучне зображено негативно, коли воно стає інструментом, який використовується для експлуатацію свинями інших

тварин, прямо протидіючи онтологічним прагненням до свободи та рівності. Як було продемонстровано, антропоморфізм свиней (із властивою людям жагою до влади) у поєднанні з поступовими та, на перший погляд, незначними відхиленнями від початкових визвольних ідеалів став тим штучним каркасом, який зробив неминучим повернення до тиранії у її найбільш витонченій, антропоморфній формі

Свині отримували насолоду від того, що імітували поведінку людей та сильніше доїли корів, використовуючи батіг на своїх ратицях, ймовірно, через власний моральний занепад, відчуття домінування та привілеїв, що призвело до їхніх політичних та економічних зловживань. Звісно, існувала необхідність імітувати своїх гнобителів-людей як вимогу для збереження контролю їхньою системою в людському стилі. Через антропоморфізм свині імпортують людські вади в тваринний світ, перетворюючи природну ферму на штучну диктатуру. Таким чином, антиномія полягає між онтологічними прагненнями до свободи та рівності і реальним порядком речей на фермі. Шляхом маніпуляцій свині відносно рано почали робити відверто заборонені Заповідями речі, такі як носіння людського одягу, спання в ліжках, пиття алкоголю, торгівля з людьми, носіння батогів та прийняття людських соціальних структур, а ходіння на двох задніх ногах повністю стерло межу між свинею та людиною. У такий спосіб автор критикує тоталітарні режими, показуючи, як революційні лідери можуть стати не відмінними від тиранів, яких вони скинули. Одним із перших випадків порушення природного порядку речей була крадіжка свинями молока для їхньої мішанки. Антиномія може бути помітна між крадіжкою свинями молока та промовою Наполеона, де він звинувачував людей у споживанні кожної краплі молока та ненаданні його тваринам. Він заявив: «Ви, корови, яких я бачу перед собою, скільки тисяч галонів молока ви дали протягом цього останнього року? І що сталося з тим молоком, яке мало б виростити міцних телят? Кожна крапля його пішла у горлянки наших ворогів» [48, с. 8].

Антиномія між природною та штучною концептуальними категоріями має трагічний характер і полягає не лише між ними, а й усередині штучної концептуальної структури в межах повісті, що порушує, здавалося б, стабільні бінарні межі нашого розуміння.

Дидактичний потенціал антиномії природного та штучного в повісті Орвелла полягає в її здатності стимулювати критичне мислення старшокласників через рефлексію над реальними соціальними структурами. У межах запропонованої методики антиномія «природне – штучне» досліджується через послідовну ідентифікацію та фіксацію її проявів у тексті повісті. Ідентифікація здійснюється учнями шляхом виділення початкових природних ідеалів Анімалізму (рівність, свобода, відмова від людських звичок) та подальших штучних трансформацій (переписування Заповідей, перетворення вітряка з засобу добробуту на знаряддя гноблення, імітація свиньми людського способу життя). Фіксація проявів антиномії відбувається за допомогою візуальних і текстових продуктів учнів: «Живого плакату Семи Заповідей» з кольоровим кодуванням, порівняльних ілюстрацій, таблиці «природне та штучне» та рефлексійних записів.

На уроках англійської мови доцільно застосовувати метод дискусійного аналізу: після вивчення переписування Заповідей учням пропонується ідентифікувати аналогічні процеси в сучасному суспільстві, такі як внесення змін до конституційних норм або законодавчих актів. Педагогічна стратегія може передбачати наступне відкрите запитання: «Чи існує аналогічний механізм у сучасному суспільстві?» Це завдання може сприяти розвитку медіаграмотності, оскільки формує навичку розпізнавання механізму маніпуляції владою, та критичного мислення, формуючи також навичку аргументованої оцінки правових систем. У результаті абстрактна літературна концепція трансформується в практичний інструмент для аналізу суспільних протиріч, що підвищує адаптивність учнів до інформаційного середовища. Таким чином, абстрактна категорія «штучної конструкції» трансформується в

операційний інструмент критичного аналізу владних практик, що забезпечує стійке засвоєння навичок медіаграмотності та критичного мислення.

2.2 Дискурсивні стратегії у “Animal Farm” в контексті внутрішньої «мультикультурності» та їх роль у формуванні медіаграмотності й критичного мислення учнів старших класів

Повість Орвелла “Animal Farm” добре відома завдяки використанню її персонажами низки дискурсивних стратегій, які являють собою цілеспрямоване використання мови та риторичні прийоми, які комуніканти застосовують у дискурсі (як усному, так і письмовому) для досягнення конкретних комунікативних цілей. Варто зазначити, що дискурсивні стратегії в межах повісті перетворилися на дискурсивні практики спрощеної та беззаперечної ідеології, нерівного доступу до інформації та дисбалансу влади у процесі комунікації (влада вирішує, що є істинним, хто має право виражати власну думку, а хто має мовчати, що зрештою унеможливорює конструктивну критику, обговорення та будь-яку форму демократичного контролю над керівною верхівкою свиней).

На відміну від міжнародного мультикультуралізму, який зосереджується на взаємодії між різними націями чи суспільствами, внутрішній мультикультуралізм стосується існування безлічі культур або підгруп у межах певного утворення. Різноманітність внутрішніх культур на фермі може виникати з різних чинників, включаючи видові особливості та здібності, потреби, рівні освіти та інтелекту, доступ до інформації та ресурсів, соціальні ролі та поділ праці. Таким чином, різні види (свині, коні, вівці, кури тощо) можна розглядати як окремі «культурні» групи в межах ферми, кожна з яких має певні схильності та рівень впливу.

Персонажі повісті використовують **дискурсивні стратегії**, щоб орієнтуватися та формувати внутрішній мультикультуралізм свого тваринного суспільства. Свині (влада) повинні вміти влучно використовувати дискурсивні

стратегії між різними культурними групами, щоб уникнути бунту. Наприклад, вони знають, що Боксер потребує похвали за його працю, а Бенджамін потребує, щоб його залишили в спокої. Дискурс свиней адаптується до цих потреб. Ці стратегії слугують для переконання, маніпулювання та контролю, відображаючи складну динаміку влади та культурні розбіжності на фермі. Дискурс повісті відзначений маніпулятивною мовою, мімікрією та стратегічним використанням влади для посилення соціальних ієрархій та внутрішніх розбіжностей.

У повісті використовується широкий спектр прагматичних стратегій. Ми можемо розділити їх на **нейтральні** стратегії (або фундаментальні), **етичні** та **маніпулятивні** дискурсивні стратегії.

Нейтральні дискурсивні стратегії не є добрими чи злими за своєю суттю. Їхній вплив значною мірою залежить від контексту та наміру. Такі нейтральні стратегії, як директивні мовленнєві акти, риторичні запитання, гасла та перебивання, використовуються в повісті для досягнення переконання та маніпуляції на рівні персонаж-персонаж. Ці стратегії проявляються як чисті, маніпулятивні та примусові форми переконання, часто через накази та питальні речення, які формують групову поведінку та переконання [40].

Директивні мовленнєві акти (directive speech acts) являють собою категорію висловлювань, що застосовуються мовцем як дискурсивна стратегія для впливу на майбутню поведінку адресата. Директивні мовленнєві акти використовуються для встановлення авторитету Наполеона та домінування свиней. Ці директиви часто даються без пояснення чи обґрунтування, посилюючи ідею, що інші тварини пристосовані підкорятися беззаперечно.

Риторичні запитання (rhetorical questions) – це запитання, які ставляться не для отримання інформації, а для того, щоб підкреслити ідею або створити певний ефект. Наполеон, головний персонаж-свиня, використовує риторичні запитання для фабрикації консенсусу, який вигідний свиням. Наприклад, «Ну що, товариші, яка природа цього нашого життя?» (Now, comrades, what is the nature of this life of ours?) ставиться не для пошуку

інформації, а для того, щоб підвести тварин до спільного розуміння їхнього важкого становища та побудувати консенсус для повстання.

Зворотна підтримка (back-channel support) є етичною стратегією, що демонструє активне слухання, повагу до співрозмовника та емпатію. Проявляється у вербальних і невербальних сигналах (наприклад, «ага», «так», кивання), які слухачі використовують, щоб показати, що вони слухають, розуміють і заохочують мовця продовжувати.

Подолання прогалів (gap-bridging) зазвичай постає етичним та вагомим інструментом комунікативної взаємодії, що стосується того, як мовці логічно пов'язують свої висловлювання з попередніми виступами у розмові або зі спільними знаннями.

Гасла (slogans) – це стислі, риторично структуровані фрази, які функціонують як потужні ідеологічні аудіофрагменти (soundbites), створені для легкого запам'ятовування. Наприклад, «Чотири ноги добре, дві ноги погано» (Four legs good, two legs bad) слугує раннім гаслом у повісті, тоді як «Усі тварини рівні, але деякі тварини рівніші за інших» (All animals are equal, but some animals are more equal than others) виступає пізнішим прикладом.

Стукач (Сквілер), свиня, відомий своєю переконливою та часто оманливою риторикою, є яскравим прикладом персонажа, який використовує різноманітні риторичні хиби: пошук цапа-відбувайла (scapegoating), до нудоти (ad nauseam), хибні дилеми (false dilemmas), хиба доміно (domino fallacy, також відома як слизький схил), до невігластва (ad ignorantiam або апеляція до незнання) та історичний ревізіонізм, для спотворення реальності, виправдання влади та підтримки контролю [46]. Свині також відомі використанням дискурсивної стратегії, які разом складають механізм газлайтингу: обфускації (obfuscation), спеціального благання (special pleading), хибної причини (false cause, post hoc ergo propter hoc, або «після цього, отже через це»), апеляції до емоцій (appeal to emotion, argumentum ad passiones) та апеляції до страху (argumentum ad metum), як специфічного виду апеляції до емоцій. Ці

маніпулятивні дискурсивні стратегії є центральними для внутрішньої динаміки та культурної стратифікації ферми.

З огляду на використання антиномії як інструменту для паралічу критичного мислення та ідеологічного підкорення тварин у повісті доцільно розглядати як окрему маніпулятивну дискурсивну стратегію. Її специфіка полягає у свідомому конструюванні логічних парадоксів, які реципієнт (учень або літературний персонаж) не здатний розв'язати в межах нав'язаного йому ідеологічного дискурсу, що призводить до дезорієнтації та втрати волі до опору.

Перебивання (interruptions) використовуються для досягнення переконання та маніпуляції на рівні персонаж-персонаж. Ці стратегії проявляються як чисті, маніпулятивні та примусові форми переконання, часто через накази та питальні речення, які формують групову поведінку та переконання [39].

До нудоти (ad nauseam) – це дискурсивна стратегія, що використовується для заглушення будь-яких голосів незгоди або критичного мислення шляхом повторення гасел, максим, спотворених фактів та виправдань, що слугують власним інтересам. Найвідоміші приклади: «Чотири ноги добре, дві ноги погано» (яке використовують переважно вівці), максими Боксера «Я працюватиму більше» (I will work harder) та «Наполеон завжди має рацію» (Napoleon is always right), а також повторення неправдивих історичних наративів (особливо щодо ролі Сніжка (Snowball) у Повстанні та Битві під Корівником).

Хибні дилеми (false dilemmas) надмірно спрощують складні проблеми, скорочуючи діапазон вибору та ігноруючи інші можливості. Наприклад, або свині отримують молоко та яблука і зберігають контроль, або свині не справляються зі своїми обов'язками, і ненависний фермер Джонс повертається.

Хиба Доміно (the domino fallacy), або аргумент слизького схилу (slippery slope argument), – це логічна хиба, коли хтось стверджує, що

початкова дія неминуче призведе до серії все більш негативних наслідків, без достатніх доказів на підтримку цього ланцюга реакції. Свині часто представляють сценарій, де будь-яке ставлення під сумнів їхнього авторитету або відхилення від їхньої політики запустить ланцюг подій, що призведе до руйнування ферми або повернення пана Джонса. Наприклад, як вже згадувалося раніше, не дозволити свиням отримувати молоко та яблука спричинить ланцюг подій, який зрештою призведе до загибелі Колгоспу тварин.

До невігластва (ad ignorantiam), або апеляція до незнання, – це логічна хиба, яка стверджує, що твердження є істинним просто тому, що його не доведено як хибне, або навпаки. Наприклад, таємна зміна заповідей, коли ніхто не може довести, що заповіді були змінені, або звинувачення давно зниклого Сніжка у руйнуванні вітряка: хоча докази непереконливі, свині стверджують це як факт. Також Стукач відомий тим, що називає Сніжка зрадником, оскільки ніхто не міг довести, що Сніжок не змовлявся з Джонсом. Відсутність доказів невинності використовується як «доказ» провини Сніжка.

Історичний ревізіонізм (historical revisionism) – це дія фальсифікації або спотворення історичних записів. Прикладами можуть бути фабрикування втішного, але цілком неправдивого наративу щодо зникнення Боксера, мінімізація або стирання внеску інших тварин.

Обфускація (obfuscation) – це дискурсивна стратегія або процес навмисного заплутування (затемнення) мовлення чи інформації з метою ускладнити її розуміння, ввести в оману або уникнути прозорості. Обфускація може бути ненавмисною, хоча частіше про неї говорять у контексті свідомих стратегій. У контексті “Animal Farm” ця дискурсивна стратегія була використана свинями, щоб ввести в оману чи заплутати інших тварин, ускладнюючи для них розуміння того, що насправді відбувалось, і унеможливити оскарження влади свиней.

Спеціальне благання (special pleading) – це логічна хиба, яка виникає, коли загальне правило або принцип застосовується до інших, але

несправедливо вимагається виняток для окремого індивіда або групи індивідів.

Хибна причина (false cause) – це логічна хиба, коли хтось неправильно припускає, що оскільки одна подія сталася після іншої, перша подія спричинила другу. Наприклад, пов'язування падіння вітряка зі Сніжком після того, як його вигнали та оголосили ворогом.

Апеляція до емоцій (appeal to emotion) – це логічна хиба, яка виникає, коли хтось намагається виграти суперечку, маніпулюючи почуттями аудиторії, а не використовуючи факти, докази чи обґрунтовані міркування [57]. Наприклад, часте нагадування Стукача іншим тваринам про загрозу повернення містера Джонса; ностальгія та ідеалізм, пов'язані зі Старим Майором; фабрикування Стукачем сентиментальної історії про мирну смерть Боксера в лікарні, оточеного турботою, що сприяє відчуттю гордості та єдності, а також змушує інших тварин почуватися винними за недостатню відданість прогресу ферми. Ця стратегія може бути змішана з іншими дискурсивними стратегіями.

Особливої уваги заслуговує **газлайтинг (gaslighting)**, газлайтинг не є окремою дискурсивною стратегією на рівні риторичних запитань чи ad pauseam. Це радше метастратегія або комплексний маніпулятивний ефект, який виникає саме завдяки комбінації інших стратегій, центральним елементом якої є заперечення реальності, пам'яті чи здорового глузду жертви. Масову популярність як сленг термін газлайтинг набув у середині 2010-х років, який описує маніпулятивну поведінку, яка включає в себе використання дискурсивних технологій з метою маніпуляції. Газлайтинг полягає в тому, щоб змусити адресата сумніватися у власному сприйнятті реальності, пам'яті чи здоровому глузді, тим самим послаблюючи опір і роблячи його більш сприйнятливим до інших маніпуляцій.

Найяскравіший приклад – сцена з фургоном Боксера (розділ 9), де Сквілер викликає ефект газлайтинг, поєднуючи історичний ревізіонізм та апеляцію до авторитету: тварини чітко бачили напис «забій коней», але

Сквілер стверджує, що вони «неправильно зрозуміли» чи «помилилися», а ветеринар просто купив старий фургон. Таким чином цей комплексний ефект змушує тварин сумніватися у власних очах, відкриваючи шлях для інших стратегій – наприклад, повторення брехні *ad nauseam* («Ви ж знаєте, що товариш Наполеон завжди правий») чи апеляції до емоцій («Це найбільш зворушливе видовище...» про смерть Боксера в «лікарні»).

Аналогічно при поступових змінах Семи Заповідей ефект газлайтинг підсилюється обфускацією: тварини пам'ятають оригінальний текст («Жодна тварина не спить у ліжку»), але Сквілер переконує їх, що «ви завжди неправильно пам'ятали – там було “з простирадлами”». Це створює ефект психологічного виснаження, коли жертви починають довіряти маніпулятору більше, ніж власній пам'яті.

У контексті внутрішньої мультикультурності ферми ефект газлайтингу є особливо ефективним через нерівний доступ до інформації та освіти: свині монополізують знання, а менш освічені тварини (Боксер, вівці) стають ідеальними об'єктами для комбінованого використання стратегій [69].

Аналіз ефекту газлайтингу як механізму підсилення інших стратегій допомагає старшокласникам розпізнавати складні маніпулятивні конструкції в сучасних медіа та політиці, де один прийом (наприклад, заперечення фактів) часто слугує для посилення інших (повторення брехні чи апеляції до авторитету). Це сприяє формуванню стійкої медіаграмотності та критичного мислення.

“Animal Farm” слугує потужною алегорією того, як ці внутрішні культурні відмінності можуть бути експлуатовані за допомогою низки дискурсивних стратегій, як нейтральних, так і маніпулятивних, що накладаються одна на одну для створення та підтримки систем влади та гноблення, або закріплення домінування свиней. Внутрішній мультикультуралізм ферми представлений різними здібностями, інтелектом та доступом до інформації у різних видів. Дискурсивні стратегії функціонують як інструмент у цьому мультикультурному середовищі, де свині, як одна

культурна група, використовують мову для встановлення, здійснення або підтримки своєї влади та контролю над іншими, менш впливовими групами.

Дискурсивні стратегії в контексті внутрішньої мультикультурності повісті “Animal Farm” відкривають значні можливості для формування медіаграмотності та критичного мислення. Рекомендується використовувати рольові ігри, де учні моделюють ситуації пропаганди, застосовуючи риторичні прийоми (наприклад, хибні дилеми чи апеляцію до страху) на основі сучасних медіатекстів. Такий підхід дозволяє старшокласникам не лише теоретично осмислити маніпулятивні практики, але й практично їх розпізнавати, що розвиває навички критичного аналізу дискурсу. У підсумку, вивчення цих стратегій перетворює урок на лабораторію медіаграмотності, де учні набувають імунітету до дезінформації, а також уміння ефективно взаємодіяти в мультикультурних групах, що є ключовим для сучасного глобалізованого світу.

2.3 Специфіка сатиричної алегорії “Animal Farm” та її психолого-педагогічні можливості для розвитку емоційного інтелекту й емпатії учнів старших класів

Повість Джорджа Орвелла “Animal Farm” є унікальним літературним твором, який поєднує елементи байки, політичної сатири та історичної метафори, спрямоване на критику тоталітарних режимів. Алегорія унікальна своєю багат шаровою структурою. Проста історія про тварин на фермі, які повстають проти хазяїна, представлена на **експліцитному рівні**, тоді як **імпліцитний рівень** розкриває глибокі паралелі з подіями розквітом Російською революцією 1917 року та становленням сталінізму [12]. **Зооморфізм**, антропоморфне зображення тварин як носіїв людських рис, є основним інструментом сатири, який використовує Орвелл. Люди не просто символи; вони є архетипами поведінки людей. Наприклад, свині (Наполеон і Сківлер) символізують корумповану еліту, кінь Боксер символізує експлуатований пролетаріат, а віслюк Бенджамін символізує цинічного

інтелектуала [68]. Ця зооморфна маска служить метафорою для приховування гострої політичної критики, що робить текст більш доступним для читача.

Зооморфна маска в “Animal Farm” відіграє ключову роль у зниженні психологічного спротиву читача, особливо підлітків, дозволяючи глибшу ідентифікацію з персонажами. У традиції байок Езопа чи Лафонтена, використання тварин як протагоністів створює дистанцію від реальних людських конфліктів, що зменшує емоційний опір і дозволяє сприймати критику як «гру» або «казку».

Останнім часом популярності набула субкультура фурі (від англ. furry, «пухнастий»). Більшість з послідовників фурі створюють для себе антропоморфного тваринного персонажа (фурсону). Фурсона функціонує як соціальний аватар, що дозволяє реалізувати рольову взаємодію як у цифровому просторі, так і через використання атрибутики чи костюмів (fursuits) у фізичній реальності. Деякі фуррі носять складні костюми або атрибутику, таку як вуха чи хвости тварин, або представляють себе як антропоморфні тварини в онлайн-спільнотах [34].

Щодо статі та віку фурі:

- більше 75% фурі молодші 25 років, що свідчить про переважно молодіжний характер спільноти.
- приблизно 84% фуррі ідентифікують себе як чоловіки, 13% - жінки, а 2,5% є трансгендерами.
- фуррі переважно (83,2%) білі [30].

Робертс Ш. називає фурсон, як результатом глибоких роздумів, що дозволяє індивіду конструювати ідеалізовану версію власного «Я», наділену бажаними характеристиками: такими як товарииськість, кумедність та менша тривожність [52]. Також вона, посилаючись на результати спільного дослідження з іншими науковцями (Кортні Плант, Кетлін Гербасі, Стівен Рейсен), пише, що фурсони можуть бути безпечним та функціональним способом для фуррі дослідити, ким вони є як особистості, включаючи свою гендерну ідентичність та сексуальну орієнтацію. Дослідження також

показують, що фурсона може допомогти полегшити взаємодію з іншими та призвести до підвищення соціальної впевненості. [51]. Дослідники Furscience зазначають, що конструювання «фурсони» є формою творчої вправи, що має низку психологічних переваг. Зокрема, цей процес дозволяє індивіду рефлексувати над власною ідентичністю та моделювати бажані особистісні трансформації. Через створення персонажа, наділеного якостями, яких бракує в реальному житті (наприклад, комунікабельність або впевненість), фурі отримують можливість безпечно «апробувати» ці риси, що згодом сприяє їх інтеграції в реальну поведінку [29].

Ми припускаємо, що подібний механізм спрацьовує і під час вивчення повісті в освітньому контексті. Читаючи твір, учні через апарат емпатії здійснюють уявне перевтілення, ставлячи себе на місце персонажів. Хоча літературний герой не є прямою репрезентацією особистості (як «фурсона» у фурі-спільноті), учні схильні асоціювати себе з певними рисами тварин, тим самим тимчасово «надягаючи» їхню маску. Цей процес створює безпечний простір для симуляції складних етичних ситуацій: рефлексуючи над питанням «Як би я вчинив у цих обставинах?», учень виходить за межі власного досвіду. Таким чином, зооморфний образ стає тренажером для розвитку соціальної уяви, де ідентифікація з нелюдським персонажем парадоксально допомагає глибше осягнути людське в собі».

Для старшокласників, чий психологічний опір зазвичай посилюється через підліткову вразливість до тем влади та соціальної несправедливості, зооморфізм виконує функцію буфера. Архетипи тварин сприймаються як «знайомі» з дитинства, що знижує когнітивний опір і полегшує проєкцію власних переживань. Зокрема, ідентифікація з Боксером – працюючим, але наївним персонажем – дозволяє учням розпізнавати власну вразливість до маніпуляцій. Трагедія Боксера, який уособлює відданість і водночас стає жертвою експлуатації, резонує з особистим досвідом підлітків у структурах (школа, сім'я), де зусилля можуть залишатися невинагородженими. Це дає

змогу аналізувати ситуацію «очима іншої істоти», уникаючи прямого самозвинувачення.

Водночас образ Моллі, марнославної кобили, що обирає комфорт замість ідейної боротьби, що дозволяє учням безпечно рефлексувати над власними егоїстичними імпульсами та стратегіями уникнення відповідальності без ризику самоосуду. Кловер же, через свою роль опікуна, стимулює розвиток емпатії та розуміння феномену «емоційного виснаження» від спостереження за несправедливістю.

Така зооморфна маска, завдяки своїй антропоморфній природі, розмиває кордони між «тваринним» та «людським», перетворюючи політичну сатиру на інструмент глибокого самопізнання.

На думку Джона Дрю, повість слід тлумачити поза її алегоричністю, що традиційно трактує персонажів-тварин як символи людей, а твір – як алегорію сталінських часів [24]. Він помітив, що тварини стають лише інструментом людей для зображення радянського суспільства часів сталінізму, а факт того, що мотив Орвелла написання твору було жорстоке поводження чоловіка з конем [25].

Психолого-педагогічні можливості зооморфної алегорії для розвитку емоційного інтелекту та емпатії ґрунтуються на її здатності активізувати емоційні та когнітивні процеси. емоційного інтелекту, за моделлю Д. Гоулмана, включає самосвідомість, саморегуляцію, мотивацію, емпатію та соціальні навички [32]; алегорія Орвелла стимулює ці компоненти через аналіз персонажів:

- **Самосвідомість** актуалізується через «приміряння» масок персонажів, що дозволяє учням ідентифікують власні приховані риси.

- **Саморегуляція** може розвиватися через аналіз трагічних наслідків імпульсивних дій персонажів (наприклад, агресії псів або страху курей). Такий аналіз вчить учнів моделювати власні емоційні реакції в стресових ситуаціях.

- **Мотиваційний компонент** стимулюється через дослідження того, що рухає тваринами та допомагає учням розрізняти внутрішню (природну або

від щирого бажання свободи та добробуту) та зовнішню (ідеологічний фанатизм) мотивацію.

– **Емпатія** розвивається через здатність відчувати емоції персонажів, що дозволяє розвинути афективну емпатію.

– **Компонент соціальних навичок** вдосконалюється через аналіз взаємодії тварин на фермі, що дозволяє учням розвинути навичку зчитування соціальні сигнали, розуміти приховану ієрархію та динаміку відносин у групі.

Зооморфна маска знижує психологічний бар'єр, оскільки тварини сприймаються як «нейтральні» фігури, що не викликають безпосереднього опору, на відміну від прямих історичних наративів про Сталіна чи Троцького [17]. Для підлітків це особливо актуально: у віці 14 – 17 років, коли формується ідентичність, ідентифікація з персонажами повісті допомагає розпізнавати емоції, розвивати самосвідомість та розвивати когнітивну емпатію – розумінню перспектив іншої істоти. З Молі підлітки можуть аналізувати емоції егоїзму, що розвиває саморегуляцію: учні вчаться балансувати між особистими бажаннями та колективними обов'язками. Кlover, як символ материнської турботи, стимулює афективну емпатію – емоційне співпереживання, особливо в дискусіях про гендерні ролі чи сімейні конфлікти. Дослідження, такі як, підкреслюють, що зооморфізм полегшує терапевтичний ефект літератури, дозволяючи підліткам проєктувати травми (наприклад, досвід авторитарної влади в школі) на персонажів.

У канадському освітньому контексті «Колгосп тварин» часто педагогічно позиціонується як перехідний текст для раннього підліткового віку, готуючи їх до серйозніших тем літератури для дорослих, з якими вони стикаються у старшій школі та після неї [10].

Зооморфна форма “Animal Farm” виконує не лише функцію маскування політичної сатири, але й мотиваційну функцію. Для сучасних старшокласників, які часто сприймають прямі історичні тексти про сталінізм як «застарілі» чи «нудні», історія про тварин є емоційно привабливою та психологічно доступною. Саме ця форма дозволяє підліткам добровільно й із

задоволенням зануритися в текст, а вже всередині нього – несподівано для себе відкрити універсальні механізми влади, зради й експлуатації, які стосуються їхнього власного життя. Таким чином, вибір Орвеллом зооморфної алегорії замість прямого історичного викладу є свідомим педагогічним і психологічним прийомом, що підвищує мотивацію до читання та глибинність емоційного переживання.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було розглянуто сатиричну алегорію повісті “Animal Farm” як літературний феномен, що має потужний дидактичний потенціал для розвитку soft skills в учнів старших класів. Розглядаючи основні аспекти, такі як зооморфна алегорія, антиномія між природним і штучним, поступове витіснення виділеними нами штучними конструкціями гноблення (що протидіють природному) і дискурсивні стратегії в контексті внутрішньої мультикультурності, продемонстровано, як твір може слугувати засобом для розвитку медіаграмотності, критичного мислення, емоційного інтелекту та емпатії, перетворюючи літературний аналіз на практичний механізм особистісного зростання. Особлива увага приділяється диференціації природних категорій (онтологічних потреб тварин) та штучних конструкцій (ідеологічних та матеріальних). Аналіз охоплює як вербальні конструкти (гасла, заповіді, догми), так і матеріально-технічні об’єкти (зокрема Вітряк як символ індустріалізації). Трагічний характер цієї антиномії полягає не лише між природним і штучним, що закінчується необоротним перетворенням природного в штучне, коли природні людські бажання свободи, рівності, солідарності та працьовитості поступово поглинаються і перетворюються на штучні конструкти (інструменти) тоталітарної влади, але й усередині штучної концептуальної категорії в повісті, порушуючи традиційні бінарні межі розуміння. Також розглядаються конструкції гноблення та користі, які належать до штучної категорії, і їхні межі між ними є досить розмитими.

У підрозділі 2.1 особливу увагу приділено трагічній антиномії між природним і штучним, що розкривається через незворотну трансформацію «конструкції користі» на «конструкції гноблення». Природне в роботі ідентифікується з первинними біологічними та соціальними імпульсами тварин (прагнення до свободи, рівності, ситості), тоді як штучне – з антропоморфними структурами влади, що еволюціонують від визвольних принципів до репресивної системи.

Суть трагічності цієї антиномії полягає в парадоксі: намагаючись позбутися людського гніту, тварини через імітацію людської поведінки (антропоморфізм) самі відтворюють нерівність та тиранію. Вперше науково розмежовано конструкції користі (первинні Сім Заповідей, вітряк як символ прогресу) та конструкції гноблення (батіг, торгівля, експлуатація), які належать до штучної категорії з розмитою межею. Встановлено, що конструкції користі спочатку сприймаються як «наближені до природного», оскільки вони служать реалізації базових потреб. Проте під впливом ідеологічних маніпуляцій еліти матеріальні та дискурсивні об'єкти (зокрема, вітряк) проходять шлях аксіологічної трансформації, перетворюючись на інструменти гноблення. Ключовим висновком є незворотність цього процесу: у тоталітарному просторі “Animal Farm” трансформація користі в гноблення є постійною, тоді як зворотний шлях практично неможливий.

Спираючись на філософську концепцію П. Каруса, ми довели, що ця антиномія постає також як наслідок «обмеженості методів мислення» персонажів. Яскравим підтвердженням цього є образ осла Бенджаміна: він є єдиним персонажем, для якого ідеологічна антиномія не стала логічною пасткою. Його метод сприйняття, заснований на скептицизмі та історичній пам'яті, дозволяє йому бачити штучну природу будь-якої влади, уникаючи ілюзорної віри в «конструкції користі», що неминуче ведуть до поневолення.

Дидактичний потенціал полягає в стимулюванні критичного мислення через дискусії та аналіз сучасних аналогій (зміни конституцій чи законодавства), що розвиває медіаграмотність і навички аргументованої

оцінки владних практик, роблячи абстрактні концепції операційними для учнів та сприяючи розумінню трагічних трансформацій у суспільстві.

Підрозділ 2.2 фокусується на дискурсивних стратегіях у контексті внутрішньої мультикультурності ферми, де різні види тварин представляють культурні групи з нерівним доступом до влади та інформації. З використанням маніпулятивних методів (*ad pauseam*, хибні дилеми, апеляція до емоцій, історичний ревізіонізм) свині використовують і нейтральні методи (директивні мовленнєві акти, риторичні запитання, гасла) для закріплення домінування, експлуатуючи культурні розбіжності. У процесі дослідження було виявлено, що використання логічної антиномії є окремою маніпулятивною дискурсивною стратегією. Одним із прикладів цього є змінена заповідь: «Усі тварини рівні, але деякі тварини рівніші за інших». Можна стверджувати, що вивчення учнями цієї антиномічної маніпулятивної дискурсивної стратегії має значний дидактичний потенціал для розвитку медіаграмотності та критичного мислення. Особливо виділено ефект газлайтингу як метастратегію – комплексний механізм використання нейтральних маніпулятивних дискурсивних стратегій через заперечення реальності та пам'яті адресата (наприклад, у сценах з фургоном Боксера чи змінами Заповідей). Для старшокласників вивчення цих стратегій, зокрема ефекту газлайтингу, через рольові ігри та аналіз медіатекстів розвиває медіаграмотність і критичне мислення, формуючи імунітет до дезінформації та навички ефективної взаємодії в мультикультурних середовищах.

У підрозділі 2.3 було висвітлено специфіку сатиричної алегорії через зооморфізм, де тварини втілюють архетипи людської поведінки (Наполеон – корумпована еліта, Боксер – експлуатований пролетаріат, Кловер – турботлива мати). Також було показано, що саме зооморфна природа сатиричної алегорії “Animal Farm” є її найпотужнішим психолого-педагогічним ресурсом. Антропоморфні тварини виконують функцію **ідентифікаційної маски**, яка одночасно:

- знижує психологічний та ідеологічний опір підліткової аудиторії до складних тем влади, зради, маніпуляції та експлуатації;
- створює безпечний простір для ідентифікаційного експерименту, аналогічний сучасним практикам конструювання «фурсони» в фурі-субкультурі;
- полегшує проекцію власних переживань на персонажів-архетипів.

Відповідно до Д. Гоулмана, цей механізм активізує всі основні елементи емоційного інтелекту: самосвідомість, саморегуляцію, мотивацію, емпатію, соціальні навички та розвиток афективної та когнітивної емпатії. Сатирична алегорія “Animal Farm” є ефективним засобом розвитку емоційного інтелекту, насамперед його основного компонента – емпатії, завдяки зооморфізму. Це особливо важливо в сучасному світі, оскільки дослідження Д. Голмана показують, що нинішнє покоління підлітків стикається з більшою кількістю емоційних проблем порівняно з попередніми поколіннями: вони частіше відчують самотність, депресію, гнів, тривогу, імпульсивність і агресію [31, 9]. Зооморфізм робить політичну сатиру універсальним засобом самопізнання та соціальної уяви (наприклад, провести паралелі образів персонажами з реальними образами або порівняти ферму з соціумом), що особливо важливо в період інтенсивного формування ідентичності. Ми маємо на увазі, що ферма може відображати певні аспекти соціуму, в якому живуть учні. Це дає змогу подивитися на суспільство збоку і усвідомити: їхні почуття часто є результатом ширших соціальних процесів, а не лише приватною проблемою, що зрештою знижує рівень тривоги.

Загалом, аналіз у розділі 2 підтверджує, що сатирична алегорія “Animal Farm” є універсальним дидактичним засобом, який інтегрує літературний аналіз з розвитком ключових soft skills, сприяючи формуванню критичного мислення, медіаграмотності, емоційного інтелекту та емпатії. Врахування виділених категорій конструкцій (трагічна антиномія з внутрішніми протиріччями, розмиті межі між природним і штучним, гнобленням і користю) збагачує розуміння динаміки влади в повісті, створюючи основу для

практичної реалізації в розділі 3, де буде розроблено методику та рекомендації для вчителів, підкреслюючи роль повісті в підготовці учнів до викликів глобалізованого світу.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ТА АПРОБАЦІЯ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ “ANIMAL FARM”

3.1 Теоретичні засади та зміст розробленої методики розвитку soft skills в учнів старших класів під час вивчення повісті “Animal Farm”

Розроблена методика розвитку soft skills у старшокласників (учнів 9–12 класів) базується на інтеграції літературного аналізу повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” з елементами компетентнісно-орієнтованого навчання англійської мови. Теоретичні засади методики ґрунтуються на принципах конструктивізму (за Ж. Піаже та Л. Виготським), де учні активно конструюють знання через взаємодію з текстом, дискусії та практичні завдання, а також на моделі емоційного інтелекту Д. Гоулмана, яка підкреслює роль емпатії, саморегуляції та соціальних навичок. Крім того, методика спирається на концепцію медіаграмотності (за ЮНЕСКО), що передбачає критичний аналіз дискурсивних стратегій у тексті, та на дидактичний потенціал сатиричної алегорії, описаний у попередніх розділах (антиномія природного та штучного, зооморфізм як інструмент емпатії).

За визначенням ЮНЕСКО, медіа- та інформаційна грамотність (MIL) являє собою «набір ключових навичок, необхідних для подолання викликів ХХІ століття, зокрема поширення дезінформації та дезінформації, мови ворожнечі, зниження довіри до медіа та цифрових інновацій, зокрема штучного інтелекту» [70].

Методика орієнтована на старшокласників, які досягли формально-операціональної стадії за Ж. Піаже, що забезпечує необхідний рівень абстрактного й гіпотетичного мислення для аналізу сатиричної алегорії, антиномій та ідеологічних трансформацій у “Animal Farm” [47].

Методика базується на принципі Л. С. Виготського, згідно з яким навчання стає по-справжньому ефективним лише тоді, коли воно випереджає

розвиток і пробуджує до життя ті психічні функції, які ще перебувають у стадії дозрівання в зоні найближчого розвитку.

Саме тому складні абстрактні концепції: антиномія природного та штучного, ідеологічні трансформації, механізми маніпуляції, стають доступними для учнів завдяки системній підтримці вчителя:

- через покроковий аналіз антиномії та дискурсивних стратегій;
- через використання зооморфної ідентифікаційної маски, як літературної, у вигляді приміряння емоційного досвіду персонажа, так і фізичної, під час рольових ігор та інсценувань.

Підхід на основі теорії Виготського дозволяє учням поступово переходити від спільної діяльності в групі до самостійного володіння цими навичками. Саме ідея Виготського про те, що те, що учень може зробити сьогодні з підтримкою вчителя, вона зможе зробити самостійно завтра, стає однією з основ нашої методики [64].

Особливу увагу в методиці приділено інтеграції історичного контексту повісті, який є алегорією на події Російської революції 1917 року, підйом сталінізму та корупцію соціалістичних ідеалів. Цей контекст вводиться не як окремий урок історії, а органічно вплетений у літературний аналіз, щоб стимулювати рефлексію, критичне мислення та зв'язок з сучасністю. Наприклад, замість лекції про революцію, вчитель використовує фрагменти тексту для паралелей з історичними подіями, спонукаючи учнів самостійно виявляти зв'язки через дискусії та творчі завдання. Це посилює мотивацію та розвиває soft skills, такі як критичне мислення (аналіз паралелей) та емпатію (розуміння долі персонажів як відображення реальних людей).

Для посилення медіаграмотності та критичного мислення методика передбачає, після читання фрагментів тексту та введення дискурсивних стратегій (наприклад, обфускація, апеляція до емоцій чи історичний негативізм у промовах Сквілера), вставку наочних прикладів з реальної пропаганди. Це включає мультимедіа: відео з радянських новин (наприклад, про Чорнобильську аварію 1986 року, де СРСР приховувало масштаби

катастрофи, демонструючи газлайтинг і обфускацію), фрагменти справжніх документів чи промов. Після показу пропагандистського матеріалу проводиться розвінчання брехні через факти (наприклад, реальні звіти про Чорнобиль від UNSCEAR чи свідчення очевидців), щоб учні бачили стратегію не тільки в тексті, але й у житті. Екстраполяція на сучасні диктаторські режими (наприклад, путінська росія з її дезінформацією про війну в Україні чи Північна Корея з культом особистості Кім Чен Ина) робить матеріал актуальним: показуються приклади сучасної пропаганди (відео з російських ЗМІ про «спеціальну операцію» чи північнокорейські ролики про «перемоги» режиму), з подальшим розвінченням (наприклад, факт-чекінг від незалежних джерел). Це розвиває імунітет до дезінформації, поєднуючи літературу з реальністю.

Методика орієнтована на комплексний розвиток ключових soft skills: критичного мислення, емпатії, комунікації, командної роботи, лідерства, креативності, вирішення проблем та медіаграмотності. Вона інтегрується в уроки англійської мови (рекомендований обсяг: 6–8 уроків по 45 хвилин, з можливістю розширення до проєктної роботи). Текст повісті вивчається в оригіналі або адаптованому вигляді (для рівня B1–B2), з акцентом на автентичні матеріали (аудіо, відеоадаптації, ілюстрації, пропагандистські відео).

Методика структурована за трьома етапами, що відповідають циклу «передчитання – читання – післячитання» (pre-reading, while-reading, post-reading), з поступовим переходом від когнітивного аналізу до практичного застосування soft skills. Історичний контекст та пропагандистські приклади інтегруються на всіх етапах, але дозовано: через короткі приклади, візуалізації (інфографіка, відео-кліпи) та рефлексійні питання, щоб уникнути домінування історичних фактів над літературним аналізом (таблицю етапів методики вивчення повісті “Animal Farm” та їх відповідність розвитку ключових soft skills див. у додатку Д).

Ця методика є гнучкою, адаптованою до онлайн/офлайн форматів. Вона забезпечує збалансований розвиток мовленнєвих навичок і словникового запасу англійської мови, цілеспрямований розвиток ключових soft skills, органічне засвоєння історичного контексту та формування стійкої медіаграмотності й критичного мислення через аналіз пропагандистського дискурсу.

3.2 Організація та хід педагогічного експерименту

Апробація розробленої методики проводилася у грудні 2025 року на базі Дніпровської гімназії № 80 Дніпровської міської ради (м. Дніпро) в рамках уроків англійської мови та позакласної роботи. Дослідження мало формувальний характер і здійснювалося в природних умовах навчального процесу.

У педагогічному експерименті взяли участь 23 учні 9-го класу (рівень володіння англійською мовою – A2+–B2). Гендерний розподіл респондентів був нерівномірним: із 23 учасників 18 – хлопці (80 %) та лише 5 – дівчата (20 %). Це зумовлено складом класів, де проводився експеримент. Через невелику кількість відповідей дівчат гендерний аналіз має обмежений статистичний характер і використовується лише для якісного порівняння тенденцій

Ваша стать
25 responses

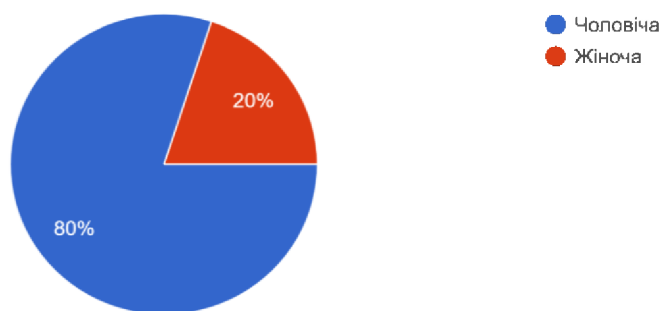

Рисунок 3.1 – Стать опитаних учнів

Віковий розподіл: 14 років – 60 %, 15 років – 32 %, по одному учню 16 та 18+ років (по 4 %) .

Ваш вік
25 responses

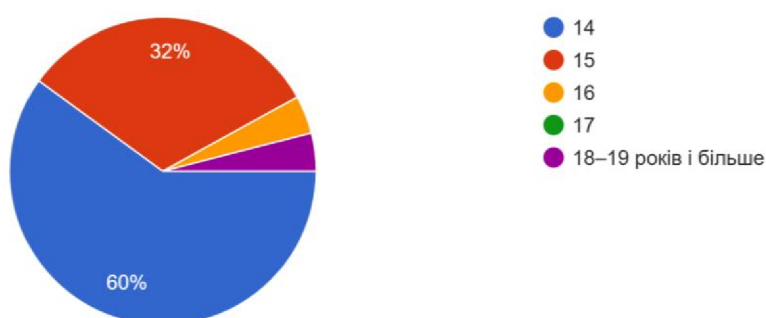

Рисунок 3.2 Вік опитаних учнів

Педагогічний експеримент був проведений 14 грудня 2025 року під час одного заняття з англійської мови у 9 класах Дніпровської гімназії № 80 (23 учні). Дослідження здійснювалося за згодою адміністрації закладу та складалося з послідовних етапів, виконаних учнями під керівництвом вчителя в межах одного уроку:

1) Ознайомлення з контекстом повісті – учні отримали короткий авторський переказ повісті Дж. Орвелла “Animal Farm” англійською мовою

(обсягом близько 350 слів) з паралельним українським перекладом (для підтримки учнів із нижчим рівнем володіння англійською). Це дозволило швидко зануритися в сюжет та зрозуміти ключові персонажі (Боксер, Кловер, Бенджамін, Сквілер, Наполеон).

2) Читання та осмислення ключового уривку – учні самостійно опрацювали авторський скорочений переказ повісті та оригінальний текст із 9-го розділу англійською мовою з паралельним перекладом українською (сцена відправлення Боксера у фургоні та подальше пояснення Сквілера у перекладі Дроздовського). Вчитель надав цільові інструкції щодо мети завдання: розвиток критичного мислення, емпатії та рефлексії через поглиблений аналіз тексту.

3) Діагностика рівня сформованості soft skills – одразу після читання учні перейшли до заповнення авторської анкети в Google Forms (див. у додатку Б), яка містила як творчі завдання (монологи від імені персонажів), так і аналітичні та рефлексивні питання. Посилання на форму було розміщено на платформі Google Classroom. Анкета заповнювалася анонімно в класі під наглядом вчителя, що забезпечило високу мотивацію та повноту відповідей.

Загалом у опитуванні взяли участь 25 осіб, проте після виключення двох неповних або дублюючих анкет для аналізу було використано 23 повністю заповнені відповіді, що відповідали критеріям (повне виконання відкритих питань, належність до цільової вікової групи). Така організація експерименту в межах одного заняття дозволила зберегти емоційну свіжість сприйняття тексту, уникнути розпорошення уваги та забезпечити максимальну концентрацію учнів на завданнях.

Анкета містила 11 запитань, згрупованих у чотири блоки:

I. Соціально-демографічний

II. Організаційно-стимульний (текстовий стимул та перевірка попередньої обізнаності)

III. Емпатійно-психологічний (монологи від імені Боксера, Кловер, Бенджаміна)

IV. Аналітично-ціннісний (аналіз маніпуляції Сквілера, моральний вибір, історичні паралелі, загальні враження).

Заповнення форми відбувалося анонімно, тривалість – 30–45 хвилин. Усі учні мали можливість відповідати українською мовою, що зняло мовний бар'єр і дозволило сконцентруватися на змістовому аспекті.

Отримані дані (текстові відповіді, статистика за закритими питаннями) були автоматично експортовані з Google Forms, оброблені вручну та за допомогою вбудованих інструментів візуалізації. Незначна розбіжність між кількістю респондентів (проходили опитування 25 учнів, а використані 23 заповнені форми) пояснюється некоректним відображенням двох анкет і не вплинула на репрезентативність вибірки.

3.3 Аналіз результатів апробації методики

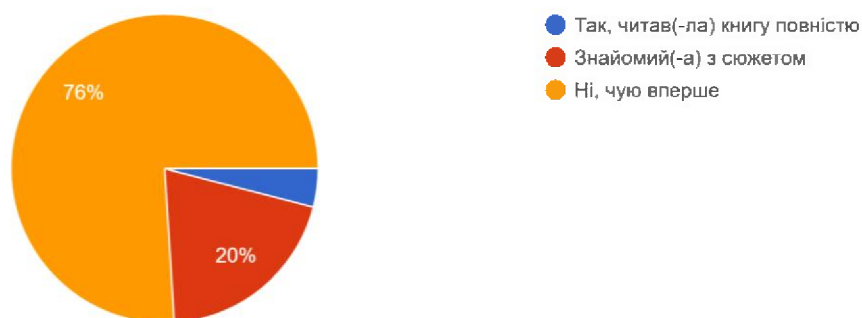
Апробація розробленої методики розвитку soft skills на матеріалі повісті Дж. Орвелла “Animal Farm” була проведена у формі педагогічного експерименту на базі Дніпровської гімназії серед 25 учнів 9 класу. Експеримент включав читання авторського адаптованого скороченого переказу та уривку з повісті (сцена з Боксером, Кловер, Бенджаміном та маніпуляцією Сквілера), подальше обговорення в групах та індивідуальне опитування через Google Forms. Опитування складалося з 11 питань, з яких 3 були демографічними (стать, вік, знайомство з історією). 3 з 11 питань – на створення монологів від імені персонажів (для перевірки рівню розвитку емпатії та емоційного інтелекту), 2 з 11 питань – аналітичні (розпізнавання маніпуляції та моделювання поведінки, для критичного мислення та громадянської компетентності), 1 питання – на історичні паралелі (для історичного мислення), та 1 – на рефлексію (загальні враження, для саморегуляції).

Близько 76% учнів чули про твір вперше, 20% учнів були знайомі з сюжетом повісті. Усі учні, окрім одного (віком 18+ років), раніше не читали повість Джорджа Орвелла “Animal Farm” у повному обсязі. для 96 %

респондентів уривок став першим знайомством із твором, що підтверджує ефективність короткого стимульного тексту.

Рисунок 3.3 Результати відповідей старшокласників на питання «Чи знайомі Ви з цією історією?»

Чи знайомі Ви з цією історією?
25 responses

Аналіз відповідей проводився за тематичними категоріями (ключовими словами та мотивами) з використанням кількісного підходу (підрахунок валідних відповідей, виключення порожніх або нерелевантних, як «?», «хз», «не знаю»). Валідних відповідей на відкриті питання – 17–19 на кожне (з 23).

Були помічені і гендерні відмінності: відповіді дівчат (позначені рожевим у первинних даних) частіше акцентували емоції та емпатію, хлопців – логіку та дії.

Питання 4–6 вимагали створення коротких монологів від імені Боксера, Кловер та Бенджаміна, надання відповідей на ці питання сприяло розвитку когнітивної та соціальної емпатії. Учні мали уявити думки та почуття персонажів у критичний момент зради.

Завдання 4–6 анкети вимагали від учнів створення коротких внутрішніх монологів від імені трьох ключових персонажів – Боксера, Кловер та Бенджаміна. Це сприяло розвитку когнітивної емпатії (розуміння думок і

мотивів жертви), афективної (співпереживання емоціям свідка) та емоційного інтелекту (усвідомлення позиції скептика).

При написанні монологу від імені Боксера (17 валідних відповідей з 23) відповіді учнів включали наступні категорії сприйняття:

- надія на лікування та відновлення сил для подальшої роботи (5 відповідей, напр., «везуть до лікаря», «вилікують і я знову стану сильним», «Наполеон сказав, що я відпочину»);
- довіра до лідерів ферми (2 відповіді, напр., “I trusted comrade Napoleon”, «Товариш Наполеон завжди правий»);
- відчуття небезпеки чи помилки (1 відповідь, напр., “something is wrong”).

Переважна більшість відповідей (всі 17) передавала стан збентеженості (confusion), фізичного виснаження та непохитної відданості праці («Я лише хотів допомогти всім», “I only wanted to work harder”, «Я завжди працював, скільки міг»).

При написанні монологів від імені Боксера дівчата частіше акцентували емоційну та фізичну вразливість («сил більше немає», «my strength is gone», «важко дихати»), хлопці – спроби опору чи боротьби (“try to kick the door”, «намагався вибити дошки»).

Висновок: завдання № 4 успішно ідентифікувало рівень розвитку емпатії та активізувало когнітивну емпатію – учні глибоко ідентифікувалися з «жертвою системи», розуміючи механізми самообману та сліпої лояльності.

При написанні монологу від імені Кловер (17 валідних відповідей) відповіді учнів включали наступні категорії:

- прагнення врятувати/допомогти Боксеру (2 відповіді, напр., “save”, “help”);
- відчуття несправедливості (1 відповідь, напр., “something is terribly wrong”).

Домінуючий мотив – відчай і безсилля перед швидкістю подій (“I must reach him... but the van is too fast”, «я не зупинюсь! Боксере, прошу», «ноги

болять, серце розривається»). Багато учнів описували Кlover як «серце ферми», що підкреслює її емоційну роль. Гендерні відмінності: дівчата сильніше передавали емоційний біль і внутрішній розпач («серце розривається», «голос сповнений відчаю та безпорадності»), хлопці – фізичні дії та зовнішні прояви («бігла за фургоном», «кричала»).

Висновок: завдання № 5 (написання монологу від імені Кlover) ефективно активізувало афективну (соціальну) емпатію – учні продемонстрували глибоке співпереживання свідку трагедії та розуміння колективного горя.

При написанні монологу від імені Бенджаміна (19 валідних відповідей) відповіді учнів включали наступні категорії сприйняття:

- передбачення зради та брехні влади (“knew” – 1 згадка, але в багатьох текстах «Я був правий», «брехня свиней», «завжди знав, що свині доведуть до біди»);

- цинізм і відчуття неминучості (домінуючий мотив у більшості відповідей).

Переважали мотиви безсилля та гіркою усвідомлення (“I feared this day would come”, «я знав чим це закінчиться», «марно щось міняти»). Декілька учнів передали внутрішній конфлікт між цинізмом і бажанням попередити інших («Треба кричати, пояснити всім»).

Під час виконання завдання № 6 (написання монологу від імені Бенджаміна) дівчата частіше фокусувалися на емоційному болю («боляче це бачити», “my heart sinks”), хлопці – на раціональному аналізі та попередженні (“warn the others”, «Ей! Читайте!»).

Висновок: завдання № 6 (написання монологу від імені Бенджаміна) сприяло розвитку емоційного інтелекту – учні зрозуміли позицію інтелектуала-скептика, чие знання правди не здатне запобігти трагедії, що стимулювало власну рефлексію над пасивністю та громадянською відповідальністю.

Загалом завдання зі створення монологів показали високий рівень залученості учнів (74 – 83% валідних відповідей) та успішну активізацію усіх трьох компонентів емпатії й емоційного інтелекту, що має значний потенціал для розвитку цих soft skills. Гендерні відмінності підтверджують відомі тенденції: дівчата сильніше виявляли емоційну чутливість, хлопці – орієнтацію на дії та логіку. Отримані монологи можуть бути використані як зразки для подальших уроків. Загалом, монологи продемонстрували високий рівень емпатії (80% валідних відповідей містили емоційні описи), з гендерним нюансом: дівчата – емоційна глибина, хлопці – раціональний аналіз.

Було проведено аналіз відповідей на аналітичні та рефлексивні питання. У відповідях на питання № 7, що включало розпізнавання маніпуляцій Сквілера та ідентифікацію джерела грошей на віскі (18 валідних відповідей з 23), у відповідях учнів домінували такі категорії сприйняття:

- пряма брехня та перекручування фактів (більшість відповідей, напр., «збрехав», “lied”, «перекрутив факти»);
- газлайтинг (змушення сумніватися у власних спостереженнях, напр., «змусив їх думати ніби вони самі все неправильно зрозуміли»);
- ревізйонізм чи зміна історії (деякі згадки).

Близько 10 учнів (близько 56%) правильно вказали джерело грошей – продаж Боксера на бійню («з продажу Боксера», “selling Boxer”). Меншість учнів використовувала терміни «пропаганда» чи «ревізйонізм», але більшість розпізнала механізм маніпуляції.

Гендерні відмінності (за обмеженою кількістю відповідей дівчат): дівчата частіше акцентували емоційний тиск і моральну зраду, хлопці – економічний аспект (продаж як ресурс).

Висновок: завдання продемонструвало високий рівень медіаграмотності та критичного мислення – понад половину учнів встановили причинно-наслідковий зв'язок (Боксер, гроші, віскі) та розпізнали класичну пропагандистську техніку газлайтингу.

У відповідях на питання № 8, що включало в себе написання монологів від імені Кловер чи Бенджаміна (19 валідних відповідей) ми виділили наступні категорії сприйняття:

- активний опір та попередження інших (більшість, напр., “warn the others”, “expose the pigs’ lies”, «згуртував всіх тварин», “stop the van”);
- готовність ризикувати заради правди (“even if it was risky”);
- допомога та моральна позиція (напр., «діяти рішучіше», «керуючись мораллю»).

Лише поодинокі відповіді були пасивними («Ніяк», «залишився пасивним»). Близько 70% учнів обрали активні дії, що свідчить про перевагу морального вибору над страхом чи логікою виживання.

Висновок: завдання ефективно активізувало громадянську компетентність – учні продемонстрували розуміння лідерства, командної роботи та особистої відповідальності в умовах тоталітарного тиску.

У відповідях на питання № 9, що спонукало на ідентифікацію історичних паралелей учнями (18 валідних відповідей), учні найчастіше пов’язували історію з:

- Російською революцією 1917 року та сталінським режимом в СРСР (близько 8 відповідей, напр., «сталінського режиму», “Stalin’s Soviet Union”, «події Російської революції»);
- загальним тоталітаризмом та диктатурою (більшість відповідей);
- експлуатацією робітничого класу та зрадою ідеалів рівності.

Декілька учнів згадали Другу світову війну чи інші історичні аналогії (напр., «газові камери»). Близько 45% відповідей чітко декодували алегорію Орвелла.

Висновок: завдання сприяло активізації історичного мислення – учні успішно встановлювали паралелі між художнім твором та реальними подіями, розуміючи механізми спотворення революційних ідеалів владою.

У відповідях на питання № 10 про загальні враження після читання історії (18 валідних відповідей) можна виділити наступні основні категорії сприйняття:

- трагедія та сум (найпоширеніша, близько 10 згадок): історія сприймалася як «сумна», «трагічна», така, що залишає «гнітюче враження», «сум і співчуття», «трохи сумно»;
- сила емоційного та ідейного впливу (2 згадки): учні називали історію “very powerful” та “tragic and powerful”;
- рефлексія над зрадою, корупцією влади та маніпуляцією (6–8 згадок): мотиви експлуатації довіри (“trust and hard work can be exploited”, «зрада тих, хто довіряв»), корупції влади (“power corrupts”) та пропаганди (“propaganda can control people”);
- універсальність та сучасна актуальність (близько 4 згадок): «схоже на події сьогодення», «історія циклічна».

Гендерні відмінності: дівчата частіше акцентували емоційний біль і співчуття, хлопці – аналітичні висновки про владу та необхідність критичного мислення.

Висновок: відповіді свідчать про глибоку рефлексію та саморегуляцію – учні не лише емоційно відреагували на текст, а й осмислили його універсальні моральні та соціальні уроки, що є важливим показником сформованості емоційного інтелекту та критичного сприйняття літератури.

У опитуванні взяли участь 23 учні, але не на всі відкриті питання (4 – 11) були отримані змістовні (валідні) відповіді. Кількість невалідних відповідей коливається від 4 до 6 на питання (в середньому ~5 на кожне відкрите питання). До невалідних ми віднесли:

- порожні поля (учень просто пропустив питання).
- короткі відповіді на кшталт «не знаю», «хз», «не знаюне знаю».
- символи або набір букв без сенсу (“?”, “hfhrrhrrhrr”=”, “jrjek2k2i”, “ehhehehehehe”, “3i2i2o2”, “owp2p1p1pqpqlq”).

– зовсім нерелевантні або жартівливі відповіді («Віслук», «Х*й і Гітлер», «Валызь боксер»).

(Таблицю з кількісними показниками відповідей див. у додатку В).

Результати апробації підтверджують ефективність методики: 75–85% валідних відповідей демонструють розвиток ключових soft skills (емпатія – через монологи, критичне мислення – через аналіз маніпуляцій, медіаграмотність – через розпізнавання пропаганди). Гендерні відмінності: дівчата сильніші в емоційній емпатії, хлопці – в логічному аналізі.

Обробка та аналіз даних проводилися за якісно-кількісним підходом: закриті питання – кількісно (Google Forms з візуалізацією у вигляді діаграм), відкриті питання – якісно з подальшою квантифікацією (кодування за 0–3-бальною шкалою).

Для кількісної та якісної оцінки рівня сформованості soft skills на основі відкритих відповідей респондентів було застосовано авторську чотирибальну шкалу (0–3 бали), що враховувала глибину когнітивної та емоційної емпатії, точність аналізу маніпуляції та рівень рефлексії (критерії оцінювання див. у додатку К)

Таблиця 3.1 Рівень сформованості soft skills (квантифіковані дані)

<i>Показник soft skills</i>	<i>0 балів</i>	<i>1 бал</i>	<i>2 балів</i>	<i>3 балів</i>	<i>Середній бал</i>
Когнітивна емпатія (монолог Боксера)	26,1% (6)	21,7% (5)	30,4% (7)	21,7% (5)	2,04
Афективна емпатія (монолог Кловер)	26,1% (6)	17,4% (4)	34,8% (8)	21,7% (5)	2,17
Емоційний інтелект (монолог Бенджаміна)	17,4% (4)	21,7% (5)	34,8% (8)	26,1% (6)	2,30
Медіаграмотність та критичне мислення (питання про Сквілера та гроші на віскі)	21,7% (5)	8,7% (2)	30,4% (7)	39,1% (9)	2,65
Громадянська компетентність (питання «Як би Ви вчинили?»)	17,4% (4)	26,1% (6)	39,1% (9)	17,4% (4)	2,00
Рефлексія та саморегуляція (загальні враження після читання)	21,7% (5)	13,0% (3)	34,8% (8)	30,4% (7)	2,43

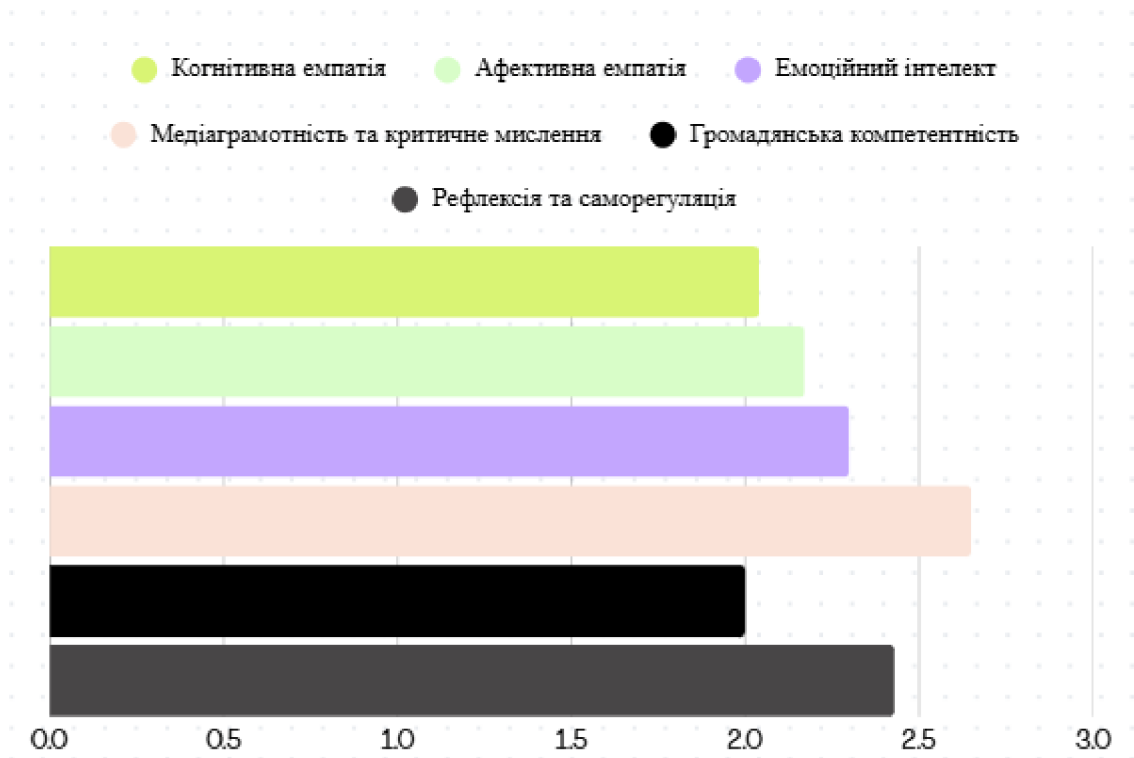

Рис. 3.4 Стовпчикова діаграма середніх балів)

Проаналізувавши результати опитування, можна спостерігати, що найвищий показник – рівень сформованості медіаграмотності та критичного мислення (2,65), учні добре розпізнавали пропаганду та причинно-наслідкові зв'язки (зв'язок продажу Боксера з віскі). Учні показали значний рівень рефлексії та саморегуляції (2,43) – багато глибоких осмислень про зраду, корупцію влади та актуальність). Найнижчим показником є рівень сформованості громадянської компетентності (2,00), хоча більшість обрала активну позицію, але частина відповідей була поверхова або пасивна. Загальний середній бал по всіх soft skills – 2,27.

Основні висновки апробації:

- Короткий стимульний текст (350 слів + уривок) виявився достатнім для запуску механізмів емпатії та критичного мислення навіть у учнів, які раніше не читали повість.
- Найвищі показники – у медіаграмотності та критичному мисленні (середній бал 2,56 з 3 можливих).

- Використання відкритих монологів та питання «Як би Ви вчинили?» ефективно розвиває емоційний інтелект та громадянську компетентність.
- Отримані дані повністю підтверджують дидактичний потенціал сатиричної алегорії “Animal Farm” для формування ключових soft skills в учнів старших класів.

3.4 Методичні рекомендації для вчителів англійської мови щодо використання “Animal Farm” для розвитку soft skills у старших класах

Читання повісті за нашою методикою організовано за змішаною моделлю: основний об’єм тексту учні опрацьовують самостійно вдома в зручному темпі з можливістю використання аудіокниги, тоді як у класі детально аналізуються лише ключові фрагменти, що містять найяскравіші приклади пропаганди та дискурсивних стратегій. Такий підхід відповідає принципам конструктивізму та дозволяє максимально ефективно використовувати класний час для розвитку soft skills.

Досить ефективним для збільшення зацікавленості твором на нашу думку є використання популяризованого останнім часом серед молоді психологічного терміну “газлайтинг” (gaslighting). Через репрезентацію свиней як майстерних газлайтерів можна більше вмотивувати учнів до читання та аналізу твору, а уявлення про дискурсивні стратегії можуть розглядатися як інструменти досягнення ефекту газлайтингу.

Учням варто ідентифікувати та проаналізувати антонімію між штучним та природним, побачити різницю між штучними конструкціям в повісті. Це дозволить їм глибше зрозуміти твір та розвинути аналітичні навички. Ідентифікацію варіацій природного та штучного важливо зробити учням самостійно, за допомогою вчителя у разі, коли учням потрібна допомога. У цьому випадку краще працювати скафолдингом, наближаючи їх до відповіді шляхом ставлення запитань, що наводять на відповідь. Аналізуючи зображення штучного, учням необхідно чітко розмежувати елементи,

невластиві тваринному світу, але притаманні людям або такі, що суперечать ідеології анімалізму. Категорію природного учням варто розглядати не тільки як те, що характерно тільки тваринам (в рамках зрозумілих людству), а не людям, але як і те, що характерно послідовникам Анімалізму. Також можна учням скласти діаграму Венна штучного та природного.

Ми радимо чергувати типи активностей, щоб максимально розкрити потенціал учнів:

- **індивідуальна робота** (для розвитку навичок саморегуляції та рефлексії),
- **робота в парах** (для розвитку навичок спілкування, активного слухання, аргументації)
- **групова/командна робота** (зкладає основи командної взаємодії та лідерських якостей).

Складання внутрішнього монологу персонажів у ключовий момент сюжету повісті (Character Monologues) розвиває когнітивну та афективну емпатію, емоційний інтелект, письмове мовлення (наприклад, учням можна задати наступні питання для написання діалогів: «Що думав і відчував Боксер, коли його везли у фургоні?» або «Що відчувала Кловер, біжучи за фургоном?»).

Для саморефлексії рекомендуємо **заповнення рефлексійного щоденника (Reflection Journal)**, що розвиває критичне мислення, медіаграмотність, саморегуляцію. Наприклад, після роботи над текстом учні записують відповіді на питання: «Яка дискурсивна стратегія Сквілера мене найбільше вразила? Чи стикався я з подібним у житті?».

Завдання передбачає **заповнення порівняльної таблиці «Природне – Штучне» або «Користь – Гноблення» (“Natural vs. Artificial” або “Utility – Oppression” Comparative Table)**. Спираючись на текст, учень самотійно проводить паралелі: наприклад, аналізує образ вітряка як штучну конструкцію користі або штучну конструкцію гноблення та трансформацію (відповідаючи

на питання «Що саме трансформувалось?»). Така робота спрямована на формування аналітичних здібностей та навичок структурування інформації.

Складання діаграми Венна (Venn Diagram) також може стати частиною порівняльного аналізу природних та штучних конструкцій учнями. У центральній частині перетину учні розміщують елементи, які спочатку сприймаються як природні для тварин (або відповідають ідеалам Анімалізму), але згодом трансформуються в штучні конструкції гноблення (наприклад, вітряк як засіб добробуту, що стає символом експлуатації, або Сім Заповідей на початку революції). У лівому секторі («Природне») – учні можуть розміщувати елементи, характерні для свободи та рівності тварин (праця на спільне благо без ієрархії, відмова від людських звичок). У правому секторі («Штучне») – можуть розміщуватися елементи, запозичені від людей або нав'язані владою (ієрархія свиней, торгівля, алкоголь).

Звичайне **написання рефлексії у вигляді есе** над цитатою розвиває критичне мислення, аргументацію та зв'язок літератури з реальністю. Учнім варто обрати одну з ключових фраз повісті (наприклад, «Усі тварини рівні, але деякі тварини рівніші за інших») і написати есе (150 – 200 слів) про її актуальність обраної фрази у сучасному світі, з особистими прикладами.

На початку та в кінці курсу можливе **створення учнями власних кругових діаграм**, що репрезентує рівні розвитку власних soft skills до та після вивчення повісті, що дозволяє візуалізувати особистісне зростання, стимулює глибоку рефлексію, саморегуляцію та мотивацію до подальшого розвитку. На етапі pre-reading (перший урок) учні оцінюють себе за шкалою від 1 до 10 балів за ключовими навичками (критичне мислення, емпатія, медіаграмотність, комунікація, емоційний інтелект тощо) і будують першу діаграму. На етапі post-reading (після завершення курсу) ми рекомендуємо створити другу діаграму для з повторним самооцінюванням. Порівняння двох діаграм (наприклад, розміщення їх поруч або накладання) дозволяє візуалізувати особистісне зростання, стимулює глибоку рефлексію, саморегуляцію та мотивацію до подальшого розвитку. Учні оцінює себе за

шкалою (наприклад, від 1 до 10) за ключовими навичками (критичне мислення, емпатія, медіаграмотність тощо) і будують дві діаграми для порівняння.

Парна робота є особливо ефективною для розвитку навичок комунікації, активного слухання, аргументації та когнітивної емпатії. Робота удвох триває 5–10 хвилин, що дає можливість кожному учневі висловитися та отримати негайний зворотний зв'язок. Рекомендуємо випадкове формувати пари (наприклад, за допомогою жеребкування за допомогою сервісу [All Randomizer](#)), щоб розвивати адаптивність та толерантність. Для успішного жеребкування треба мати список учнів, для економії часу під час заняття.

Одним з прикладів парних завдань є **«Подумай-обговори-поділись» (Think-Pair-Share)**. Після аналізу уривку про маніпуляцію Сквілера один учень пояснює партнеру, чому він вірить або не вірить поясненню Сквілера щодо фургона. Другий учень ставить 2 – 3 уточнювальні запитання: Що змусило тебе так подумати? (What made you think that?) Як би ти себе почував, якби...? (How would you feel if...?). Потім пари діляться однією ідеєю з класом.

Задання у вигляді **дебатів** для розвитку навички аргументації **«Дві сторони монети» (Two Sides of the Coin)** може бути втілено у роботі в парах. Один учень захищає позицію свиней («Це було необхідно для блага ферми»), другий – позицію опозиційних тварин. Кожному надається 2 хвилини на аргументи, потім 1 хвилина на спробу переконати партнера. Ролі міняються.

«Емпатійне інтерв'ю» (Empathy Interview) також є дієвим завданням для розвитку soft skills. Учень А обирає персонажа (наприклад, Боксер), учень Б виступає інтерв'юером від імені іншого персонажа (наприклад, «Кловер» питає: «Що ти відчував коли ти побачив фургон?» (“What did you feel when you saw the van?”) або «Чому ти так довіряв Наполеону?» (“Why did you trust Napoleon so much?”)). Потім пари міняються ролями.

При виконанні завдання **«Сучасні паралелі» (Modern Parallels)** Вдома учні удвох можуть знайти вдома сучасний приклад пропаганди чи

маніпуляції (з новин чи соцмереж) і порівняти його з дискурсивною стратегією зі твору. Результат потім коротко презентується класу.

При виконанні **завдання «Погоджуюсь/не погоджуюсь» (Agree or Disagree)**. Вчитель зачитує твердження (наприклад, “Boxer’s motto ‘I will work harder’ is admirable”). Учень А висловлює думку з аргументами, учень Б або погоджується і додає аргумент, або ввічливо заперечує.

Після парної роботи доцільно виділяти 3 – 5 хвилин на короткий обмін думками з усім класом.

Групові (командні) завдання спрямовані на співпрацю, розподіл ролей та колективне вирішення проблем. Рекомендується групи по 4–6 осіб.

При **груповій рольовій грі «Збори на фермі» (Role-Play “Farm Assembly”)** група учнів розподіляє ролі (Наполеон, Сквілер, Боксер, Кловер, Бенджамін, вівці) і розіграє сцену обговорення нової зміни Заповідей. Один учень виконує роль спостерігача, який фіксує використані дискурсивні стратегії. Ця рольова гра розвиває наступні soft skills: лідерство, командну роботу, усне мовлення, аналіз пропаганди. Такі перевтілення сприяють розвитку емоційної виразності учнів, самопізнання та усвідомлення своїх почуттів. Театралізованість вправи допомагає розвивати емпатію через перевтілення в різних персонажів [4].

Під час виконання **проєкту «Альтернативний кінець повісті» (Project “Alternative Ending”)** група пропонує, як тварини могли б протистояти свиням (стратегії опору, нові Заповіді), і презентує у формі плакату, відео чи скетчу. Це завдання розвиває креативність, вирішення проблем, командну роботу. Ми рекомендуємо додати елемент гейміфікації шляхом оцінки учнями презентацій команд. Перемогу здобуває найкреативніша команда, яка здобуде найбільшу кількість балів.

Дебати «Чи змінює влада людей завжди на гірше?» (Debates “Power and Corruption”) можуть стати ефективним інструментом розвитку soft skills учнів старших класів. Хоча такі дебати можна провести під час парної роботи, можна провести дебати в підгрупах (командах), які мають приготувати

аргументи за і проти, використовуючи приклади з повісті та сучасності (наприклад, історичні паралелі чи актуальні події). Ця завдання розвиває аргументацію, критичне мислення, толерантність до іншої думки.

Завдання «Слідами Скви́лера: порівняльний аналіз пропаганди в повісті та житті» (Task “In Squealer's Footsteps”) стане ефективним інструментом для розвитку. Клас розділяється на групи по 4–6 учнів, яким дається домашнє завдання: учні повинні обрати одну промову чи дію Скви́лера (наприклад, розповідь про Боксерський фургон або поступові зміни Семи Заповідей) і знайти приклади подібної пропаганди чи маніпуляції в минулому чи сьогодні. Учні можуть використовувати відео про радянську цензуру та сучасну дезінформацію, які демонструються на уроці, або самостійно шукати надійні джерела. Група може обговорювати це в онлайн форматі у месенджерах чи Google Docs. Їм треба відповісти на наступні питання: які дискурсивні методи використовуються в повісті, наприклад, як досягається ефект газлайтингу? Як використовуються дискурсивні стратегії (обфускації, апеляції до емоцій тощо)? Які приклади використання дискурсивних технологій вони можуть навести з реального життя? Які механізми маніпуляції часто повторюються і чому вони працюють? Результатом стає візуальний продукт: інфографіка (наприклад, у Canva чи PowerPoint), коротке відео (1 – 2 хв) або плакат, де чітко показано паралель між повістю та реальним життям (з цитатами з твору, фактами, джерелами та короткими висновками). На наступному уроці групи презентують свої роботи (2 – 4 хвилини), клас ставить запитання, обговорює актуальність знайдених паралелей та оцінює переконливість (наприклад, голосуванням за найцікавішу чи найпереконливішу паралель). Це завдання розвиває медіаграмотність, критичне мислення, цифрову грамотність, командну роботу, креативність та навички презентації.

Уроки за нашою методикою можна адаптувати для різних рівнів і потреб учнів:

– для учнів із **початковим та середнім рівнем** володіння мовою (з рівнями володіння англійською A2 – B1): використовувати адаптовані видання, аудіокниги (наприклад від Kieran McGovern, поради використання якої ми описали нижче), більше візуальних опор (ілюстрації Ralph Steadman чи Chris Mould).

– для учнів із **високим рівнем** мовної компетенції (з рівнем володіння англійською від B2+): ефективним буде використання оригінального тексту з порівнянням з сучасними прикладами пропаганди (фейкові новини, політична реклама тощо).

– в аспекті **інклюзії**: для учнів з особливими освітніми потребами (ООП) необхідно враховувати домінантні сенсорні канали сприйняття, адаптуючи навчальні матеріали та завдання відповідно до індивідуальних особливостей.

Для учнів з опорою на аудіальний сенсорний канал (слух), краще надавати аудіокнигу.

Для учнів, що спираються на візуальний опорний канал, краще надавати редакції книги з великою кількістю ілюстрацій (також можливо генерувати додаткові ілюстрації за допомогою ШІ-ресурсів), інфографіку. Завдання на створення власних ілюстрацій чи інтелект-мап, діаграм Венна можуть бути особливо ефективні.

Зокрема, М. Садоскі та А. Пайвіо (2013) у межах теорії подвійного кодування довели, що висока образна цінність концептів, як і прямі інструкції використовувати візуалізацію, значно полегшують засвоєння нових знань [55]. Це пояснюється тим, що наш мозок кодує зображення на вербальному та візуальному рівнях (на відміну від слів, що кодуються на тільки вербальному рівні), створює в пам'яті додаткові когнітивні зв'язки, що значно полегшує процес відтворення інформації [2]. Автором теорії дуального кодування інформації є Емпіричне дослідження, проведене фахівцями Університету Тальки (Чилі) та Лойола-коледжу (Індія) серед 504 учнів, підтверджує, що такий підхід є природним для сучасного освітнього середовища: учні

демонструють високу схильність до використання відеоматеріалів, фільмів та візуальних знаків для глибшого засвоєння мовних та смислових концептів [51]. З огляду на це, можна зробити висновок, що поєднання вербального матеріалу з інтенсивною візуалізацією (наприклад, через або створення інфографіки, графічне представлення Семи Заповідей, візуалізації персонажів у цифровому портфоліо чи у вигляді перегляду фрагментів мультфільму з субтитрами) є ефективною стратегією для більшості учнів. Це не лише стимулює інтерес і мотивацію, а й забезпечує формування міцних когнітивних зв'язків, необхідних для глибокого розуміння складних ідеологічних концептів повісті.

Для учнів з кінестетичною опорою можливе використання карток, проведення рольових ігор, велика кількість фізичній активності (наприклад, учень може записувати Сім Заповідей на інтерактивній дошці, драматичних інсценувати певні сцени з вчителем або іншими учнями, ходити по класу як Наполеон під час дебатів тощо) [26].

Для учнів з дислексією або порушеннями зору: можна використовувати адаптовані скорочені версії з великим шрифтом, збільшеним міжрядковим інтервалом, аудіоверсії або програми зчитування тексту вголос (наприклад, за допомогою сервісів Google Read Aloud, NaturalReader). Замість письмових монологів можна пропонувати таким учням виконання завдань шляхом усних записів.

Для учнів із початковим і середнім рівнем володіння мовою пропонуємо використовувати адаптовані версії. Наприклад, для учнів з рівнями англійської A2/B1 можна використовувати мультимедійну адаптацію від Kieran McGovern на вебсайті <https://animal-farm.eslreading.org> [43]. Також відео з субтитрами, аудіо та відеоматеріалами наявне на YouTube каналі автора адаптації [Kieran McGovern \(ESOL Extras\)](#) [44]. Автор надає відеоматеріал до кожного розділу повісті зі спрощеним текстом у вигляді субтитрів з аудіо- та візуальним супроводом. На сайті animal-farm.eslreading.org вже наявні питання для учнів після

перегляду/прослуховування відео, робочі аркуші для заповнення. Для учнів із початковим та середнім рівнем володіння мовою та учнів з ООП пропонуємо використовувати ці спрощені завдання на розсуд вчителя.

Автор адаптації перелічив наступні основні особливості його адаптації: Залишаючись ближчим до духу оригіналу, він:

- зменшив довжину тексту приблизно на 50%;
- скоротив абзаци та речення;
- замінив непряму мову діалогами, де це можливо;
- зменшив кількість слів/фраз/алюзій, які можуть бути незнайомими юним читачам;
- зменшив використання пасивного стану та авторського втручання в оповідь;
- зосередив увагу на історії, а не на паралелях з Російською революцією [45].

Для поглиблення інтересу до повісті та всебічного розвитку soft skills рекомендуємо впроваджувати проєктні завдання та позакласні заходи, які виходять за рамки стандартних уроків і стимулюють креативність, цифрову грамотність та міжпредметні зв'язки.

Для стимулювання пізнавального інтересу та розвитку soft skills доцільно впроваджувати проєктні завдання, що базуються на міжпредметних зв'язках. Ефективним завданням може стати створення **цифрового портфолію персонажа**. Це комплексне завдання передбачає **глибокий аналіз образу крізь призму антиномії природного та штучного**, дослідження мотивації та рефлексію. Портфолію може включати діаграму Венна або порівняльну таблицю (для аналізу крізь призму антиномії природного та штучного), цитати, ілюстрації, аналіз мотивації, внутрішні монологи тощо.

Як приклад розглянемо **образ Боксера** – коня, який уособлює відданого пролетаріату і є одним із найприродніших персонажів повісті. Його сила, працьовитість, вірність і довірливість – це природні риси тяглової тварини, що живе в зграї та діє інстинктивно, не задумуючись глибоко. Проте

навіть у Боксера проявляються елементи штучного, що виникають під впливом пропаганди та влади і роблять його (несвідомо) частиною системи гноблення:

– він сліпо вірить в гасла та лідера. Такі девізи як «Я буду працювати ще більше» та «Товариш Наполеон завжди правий» ми можемо розглядати як штучні ідеологічні конструкції, нав'язані пропагандою Сквілера. Вони замінюють природне критичне мислення механічним повторенням, перетворюючи Боксера на інструмент системи;

– його надтяжка праця на вітряку спочатку здається природною силою, але згодом стає штучним механізмом гноблення: Боксер працює до виснаження не для спільного блага, а на привілеї свиней;

– Боксер відмовляється від інстинкту самозбереження, хоча природний інстинкт тварини – берегти себе, але Боксер ігнорує біль і слабкість через штучно нав'язану ідею «праця понад усе».

Продаж на бійню є кульмінацією перетворення Боксера на штучну конструкцію-ресурс – сировину для штучної економіки у вигляді м'яса та клею, що є імітацією людської..

Учень фіксує ці аспекти в окремих слайдах портфоліо (наприклад, у діаграмі Венна чи порівняльній таблиці), додаючи цитати з тексту та особисту рефлексію.

Учні можуть виділити **природне** в образі Боксера наступним чином:

- фізична сила та працьовитість;
- вірність побратимам-тваринам;
- довірливість і простота;
- інстинкт праці на спільне благо.

Штучне в образі боксера:

- механічне повторення гасел («Наполеон завжди правий», «Я буду працювати ще більше»);
- самоексплуатація на вітряку (праця на свиней);
- ігнорування інстинкту самозбереження;

– кінцева роль як «сировини» (продаж на бійню).

Перетин (трансформація):

- природна відданість трансформується в сліпу віру в пропаганду;
- сила стає самоексплуатацією та причиною загибель;
- довіра маніпулюється системою.

Використання в портфоліо антиномічного аналізу у вигляді порівняльної таблиці або діаграми Венна може допомогти учням візуалізувати трагічний характер антиномії, як одного з ключових елементів сатиричної алегорії твору, та глибоко зрозуміти мотивацію персонажа та провести паралелі з реальними механізмами влади.

Портфоліо оформлюється в цифровому форматі і завантажується до спільної папки, наприклад, на Google Drive з відкритим доступом для класу. Подальше обговорення та коментування робіт однокласниками розвиває емпатію, критичне мислення та навички зворотного зв'язку. Андрій Гуржій та Микола Пригодій зазначають, що у контексті цифровізації освіти створення та розміщення у мережі портфоліо сприяє виникненню передумов ще і для опанування різними цифровими технологіями. Цифрове портфоліо також може сприяти розвитку інших навичок, пов'язаних з комп'ютерною грамотністю здобувачів освіти [3].

Філоненко О. вказує на здатності обговорення портфоліо (наприклад, на форумі) чи обговорення під час дебатів розвивати критичне мислення та здатність висловлювати свої думки [9].

На нашу думку, при використанні гібридного підходу до створення портфоліо персонажів, створення фізичної версії з подальшим оцифруванням є особливо ефективним для учнів (з ООП) з переважним кінестетичним стилем навчання, а також для учнів з легкими особливими освітніми потребами (погана концентрація, труднощі під час роботи з цифровими інструментами). Для учнів з переважним аудіальним стилем навчання бажано надавати можливість додавати голосові коментарі до елементів портфоліо персонажів замість виконання тривалої письмової роботи. Учніма надається вибір формату

відповідно до їхнього стилю навчання, що забезпечує максимальну комфортність і ефективність розвитку soft skills.

Зокрема, К. С. Богатова вказує на те, що використання портфоліо дозволяє розкрити особливості мислення учня, визначити його сильні сторони та потреби, що є підґрунтям для розроблення ефективних стратегій навчання [1]. На нашу думку, цей підхід доцільно екстраполювати і на створення портфоліо літературного персонажа: такий вид роботи дає змогу глибше осягнути внутрішній світ самого учня та врахувати ці дані в освітньому процесі.

Якщо учень має труднощі з моторикою чи письмом, варто залучати асистентів, батьків або однокласників (наприклад, для письма під диктовку чи оцифрування роботи). Така підтримка не нівелює цінність проєкту, а гарантує учневі можливість реалізувати свій потенціал розвитку soft skills на доступному рівні.

Організація костюмованої рольової гри або «вечірки в образах персонажів» (Animal Farm Role-Play Party) Організація костюмованих «зборів на фермі» забезпечує емоційне занурення в текст [67]. Учні готують прості атрибути: вуха, маски, гасла та обговорюють події повісті від імені персонажів (бажано англійською). Для кінестетиків самостійне виготовлення реквізиту є ключовим для глибшої персоналізації матеріалу. Формат легко адаптується до онлайн-середовища. Такий захід сприяє глибокому запам'ятовуванню персонажів, розвитку емпатії, усного мовлення, креативності та командної взаємодії. За потреби його можна адаптувати до онлайн-формату.

Можливе також створення подкастів на теми, пов'язані з повістю, що стане потужним інструментом міжпредметної інтеграції та розвитку дослідницьких навичок. Учні в групах створюють короткі подкасти (5–10 хвилин), присвячені історичним паралелям, дискурсивним стратегіям чи моральним дилемам “Animal Farm”. За бажанням вони можуть взяти інтерв'ю у вчителя історії про події Російської революції чи сталінізму, а також включити власні висновки. Готові подкасти публікуються на сторінці

класу/школи, у Google Classroom або на відкритих платформах. Це завдання розвиває дослідницькі навички, усне мовлення, медіаграмотність, командну роботу та цифрову грамотність.

Запропоновані проєкти та заходи для поглиблення інтересу до повісті та всебічного розвитку soft skills (наприклад, цифрове портфоліо персонажів, подкаст-проєкт, створення слайд-шоу чи інфографіки) можна розглядати через призму **активного** та **пасивного** використання цифрових матеріалів, аналогічно до досвіду, описаного в дослідженнях з методики викладання іноземних мов Юган Н.Л. За Юган Н.Л. пасивне використання передбачає багаторазовий контакт з мовним матеріалом без обов'язкового створення власного контенту, що сприяє природному засвоєнню лексики, покращенню сприйняття на слух та контролю вимови, особливо для учнів із початковим та середнім рівнем володіння мовою у різнорівневих групах:

- перегляд цифрових портфоліо однокласників (завантажених на Google Drive чи спільну платформу).
- прослуховування подкастів, записаних іншими учнями чи групами (необмежену кількість разів, у зручний час і місці).
- перегляд слайд-шоу, інфографіки чи візуальних продуктів однокласників (наприклад, у проєкті «Слідами Сквілера»).
- прослуховування аудіощоденників чи усних коментарів до слайдів.

Такий підхід відповідає ідеї багаторазового прослуховування цікавих текстів, що посилює розуміння мови та дозволяє учням самостійно обирати матеріал для повторення.

Активне використання стимулює створення власного контенту, долає мовний бар'єр при використанні англійській мові і підвищує мотивацію завдяки відчуттю реальної аудиторії (однокласники, вчитель, потенційно ширше коло слухачів при публікації):

- створення та завантаження власного цифрового портфоліо персонажа для загального доступу.

- запис подкасту (з інтерв'ю вчителя історії чи власними висновками) і його публікація.
- створення слайд-шоу (наприклад, з особистих фотографій чи ілюстрацій до повісті) з усними коментарями англійською.
- запис аудіо- чи відеощоденника про враження від прочитаного чи події в контексті теми повісті.
- надання зворотного зв'язку: коментування робіт однокласників на форумі класу.

Активне створення контенту перетворює завдання на можливість «виступити перед світом», додаючи нову якість мотивації та сприяючи глибшому засвоєнню мови через практичне застосування [10].

Запропоновані проєкти та заходи не лише закріплюють вивчений матеріал, а й створюють емоційно насичене навчальне середовище, мотивуючи старшокласників до самостійного поглиблення в тему сатиричної алегорії Дж. Орвелла.

Методика розрахована на 8 уроків (по 45 хвилин), структурованих за етапами pre-reading, while-reading та post-reading (див. детальний план-конспект уроків у Додатку Д).

Висновки до розділу 3

14 грудня 2025 року нами було проведено педагогічний експеримент на базі Дніпровської гімназії № 80 з 23 учнями 9 класу (18 хлопців та 5 дівчат). Він підтвердив, що метод розвитку soft skills, який був розроблений на основі сатиричної алегорії повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm”, був ефективним.

Через реалізація в форматі одного заняття учнів були ознайомлені з контекстом твору, проведено читання короткого авторського переказу твору з ключовим уривку, що включав відвезення Боксеру на забій та коментарі Сквілера, і виконання різноманітних завдань, які були переважно творчими та рефлексивними. Надані учням завдання включали написання внутрішніх монологів від імені персонажів, таких як Боксер, Кловер (Конюшина) і

Бенджамін, а також відповіді на відкриті аналітичні та рефлексивні питання через анкету Google Forms. Результати показали, що учні були дуже залучені. На кожне відкрите питання було надано 18 – 19 валідних відповідей (74–83% від загальної кількості учасників). Якісний та кількісний аналіз відкритих відповідей за авторською чотирибальною шкалою (0 – 3 бали) засвідчив значний прояв ключових soft skills:

- медіаграмотність та критичне мислення – найвищий середній бал (2,65), учні успішно розпізнавали пропагандистські техніки (газлайтинг, ревізіонізм) та встановлювали причинно-наслідкові зв'язки (наприклад, продаж Боксера – гроші на віскі);

- рефлексія та саморегуляція – 2,43 бала, що проявилось в глибоких осмисленнях тем зради, корупції влади та універсальності твору;

- емпатія та емоційний інтелект – 2,04–2,30 бала, особливо помітно в монологах від імені Боксера, Кловер та Бенджаміна; – історичне мислення – близько 2,17 бала (45% учнів чітко декодували алегорію на події сталінізму та Російської революції);

- громадянська компетентність – 2,00 бала (близько 70% учнів обрали активну моральну позицію та готовність до опору).

Загальний середній бал за всіма показниками – 2,27 (з можливих 3) – свідчить про значний рівень сформованості soft skills навіть після одного заняття. Це також свідчить про те, що метод ефективний у розвитку критичного мислення та емпатії, що відповідає інтелектуальному розвитку старшокласників.

Експеримент показав, що у хлопців переважав логіко-прагматичний вектор аналізу, тоді як дівчата виявили виражену тенденцію до афективної емпатії. Результати повністю підтверджують дидактичний потенціал сатиричної алегорії “Animal Farm” як методу розвитку soft skills у старших класах. Зокрема, через аналіз дискурсивних стратегій маніпуляції, природної та штучної антиномії та психолого-педагогічних можливостей твору, результати повністю підтверджують цей потенціал. Обмеженнями

дослідження були невелика вибірка та одноразовий характер заняття, а також відсутність попереднього тесту, що не дозволило кількісно оцінити динаміку розвитку навичок.

Згідно з результатами експерименту, було розроблено методичні рекомендації для вчителів англійської мови щодо використання повісті “Animal Farm” на уроках. Наші рекомендації включають чергування активностей з індивідуальні на парні та групові, адаптацію завдань до різних рівнів володіння мовою та учнів з особливими освітніми потребами, включення цифрових проєктів і гейміфікацію.

У методичних рекомендаціях особливо варто відзначити використання діаграми Венна для детального аналізу образу Боксера через призму антиномії «природне – штучне». Діаграма Венна є ефективним інструментом візуалізації того, як природні характеристики персонажа, такі як сила, відданість і працьовитість, трансформуються в конструкції гноблення під впливом пропаганди та влади, аж до того, що Боксер сам стає інструментом штучної системи свиней та штучним конструктором – сировиною (м'ясом, клеєм, кістковим борошном) для економіки свиней. З огляду на підтвердження ефективності візуалізації матеріалу саме при вивченні англійської мови (згідно з теорією подвійного кодування Пайвіо та численними сучасними дослідженнями в лінгводидактиці), поєднання вербального матеріалу з інтенсивною візуалізацією (створення інфографіки, графічне представлення Семи Заповідей, візуалізація персонажів у цифровому портфоліо чи фрагменти мультфільму з субтитрами) є особливо дієвою стратегією. Воно не лише стимулює інтерес і мотивацію учнів, а й суттєво полегшує сприйняття, запам'ятовування та глибоке розуміння складних ідеологічних концептів автентичного літературного тексту на заняттях з англійської мови. Такий підхід перетворює абстрактну літературознавчу категорію на ефективний дидактичний інструмент розвитку критичного мислення та медіаграмотності в учнів.

Розширення апробації на більшу вибірку, проведення більш довготривалого експерименту з вхідним та підсумковим тестуванням, а також створення повного навчально-методичного комплексу для вивчення твору є можливими подальшими цілями дослідження.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Нами було досягнуто поставленої мети – теоретичного обґрунтування та практичної розробки дидактичного потенціалу сатиричної алегорії в повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” як літературного феномену та засобу розвитку soft skills в учнів старших класів під час вивчення англійської мови. Це було досягнуто шляхом вирішення наступних основних завдань: аналіз теоретичних підходів до формування soft skills та використання художньої літератури; вивчення сатиричної алегорії “Animal Farm” з акцентом на основних її компонентах:

- зооморфізм персонажів;
- антиномія між природним і штучним, аналіз дискурсивних стратегій та їхня роль у формуванні soft skills;
- визначення дидактичного потенціалу повісті;
- розробка та апробація методики з аналізом результатів а також розробку методичних рекомендацій.

У першому розділі з’ясовано, що soft skills не є виключно продуктом сучасності, а розвивалися через культурні практики: читання казок і міфів як колективних ритуалів, систему професійного учнівства та релігійні традиції, а потім перетворившись на термін колективний термін для позначення цих навичок “soft skills”, що з’явився в контексті військових досліджень США 1960 – 1970-х років і еволюціонував до ключових компетенцій у глобалізованому світі, їхня історична присутність підкреслює незмінну актуальність. Доведено, що повість “Animal Farm” еволюціонувала від політичної сатири до універсального освітнього інструменту. Дослідження базувалося на принципах міждисциплінарності, поєднуючи літературознавство, лінгводидактику та педагогічну психологію для аналізу того, як інтерактивна робота з текстом формує soft skills.

Другий розділ розкрив специфіку сатиричної алегорії “Animal Farm” як літературного феномену, що складається з таких основних елементів як зооморфна алегорія, антиномія між природним і штучним, поступове

витіснення виділеними нами штучними конструкціями гноблення (що протидіють природному) і дискурсивні стратегії в контексті внутрішньої мультикультурності. Встановлено, що специфіка повісті полягає в опозиції між природним (що охоплює онтологічні прагнення, етокритичні характеристики тварин та їхні реакційні імпульси) та штучними ідеологічними конструктами. Нами було обґрунтовано, що антиномія використовується як інструмент для заведення розуму персонажів у глухий кут.

Також виявлено, що джерелом «штучного» постає антропоморфізм персонажів та, за П. Карусом, антиномія, що з'являється при трансформації заповіді «Усі тварини рівні, але деякі тварини рівніші за інших» існує тільки через «обмеженість методів їхнього мислення». Цей механізм впливу антиномії на розум тварин підкріплюється метастратегією газлайтингу, яка руйнує пам'ять та ідентичність персонажів, що робить аналіз подібних текстів фундаментом сучасної медіаграмотності. Це дозволяє стверджувати, що трагізм тварин полягає у потраплянні в інтелектуальну пастку, де штучні ідеологічні конструкти паралізують розум і підміняють онтологічні прагнення до свободи. Доведено, що в цю систему інтегруються й матеріальні об'єкти (зокрема вітряк): початково виступаючи як штучні конструкції користі (задум Сніжка для полегшення праці), під впливом ідеологічної трансформації Наполеона вони перетворюються на інструментальні конструкції гноблення. Кульмінаційним моментом цієї антиномії виступає трансформація образу Боксера – перетворення живої істоти на штучну конструкцію-ресурс (сировину), що наочно демонструє учням механізм деформації істини. Фінал повісті засвідчує повну перемогу штучного над природним, де результат творчої діяльності тварин, що мав слугувати їхньому добробуту, стає інструментом їхнього власного поневолення.

Дослідження підтвердило, що сатирична алегорія повісті Джорджа Орвелла “Animal Farm” виступає потужним засобом розвитку soft skills в учнів старших класів у процесі вивчення англійської мови, оскільки аналіз її основних елементів покращує критичне мислення та розумову грамотність.

Розвиток емоційного інтелекту та емпатії як його основної складової забезпечується психолого-педагогічними можливостями твору, передусім через особливості сприйняття учнями зооморфних образів персонажів. Окремо слід зазначити, що значення антропоморфних тварин у сучасній культурі (особливо в субкультурі фурі) збільшилося як інструмент для створення ідентичності та саморегуляції емоцій, що робить тему ще більш актуальною для сучасної молоді.

Розділ третій присвячений практичному застосуванню методики. У Дніпровській гімназії № 80 було проведено педагогічний експеримент 14 грудня 2025 року, який підтвердив ефективність розробленої методики розвитку soft skills на матеріалі “Animal Farm”. У експерименті взяли участь 23 учні 9-го класу (18 хлопців та 5 дівчат). За допомогою одного заняття учні ознайомилися з контекстом твору, прочитавши короткий авторський переказ разом з ключовими уривки, такі як відвезення Боксера на забій і коментарі Сквілера. Крім того, вони виконували творчі завдання, що мали рефлексивний та саморефлексивний характер. Завдання включали написання внутрішніх монологів від імені персонажів (Боксер, Кловер і Бенджамін), а також відповідати на відкриті аналітичні питання.

Результати показали високий рівень залученості: на кожне відкрите питання було надано 18–19 валідних відповідей (74 – 83% від загальної кількості). Якісний та кількісний аналіз за авторською чотирибальною шкалою (0–3 бали) засвідчив значний прояв soft skills:

- медіаграмотність та критичне мислення – 2,65 бала;
- рефлексія та саморегуляція – 2,43;
- емпатія та емоційний інтелект – 2,04–2,30;
- історичне мислення – близько 2,17;
- громадянська компетентність – 2,00.

Загальний середній бал за всіма показниками – 2,27 (з можливих 3) – свідчить про значний рівень сформованості soft skills навіть після одного заняття. Це також свідчить про те, що метод показує значний дидактичний

потенціал у розвитку soft skills емоційного інтелекту та емпатії як основної складової, що відповідає потребам інтелектуального розвитку учнів старших класів.

Експеримент показав, що у хлопців переважав логіко-прагматичний вектор аналізу, тоді як дівчата виявили виражену тенденцію до афективної емпатії. Результати повністю підтверджують дидактичний потенціал сатиричної алегорії “Animal Farm” як методу розвитку soft skills у старших класах. Зокрема, через аналіз дискурсивних стратегій маніпуляції, природної та штучної антиномії та психолого-педагогічних можливостей твору, результати повністю підтверджують цей потенціал. Обмеженнями дослідження були невелика вибірка та одноразовий характер заняття, а також відсутність попереднього тесту, що не дозволило кількісно оцінити динаміку розвитку навичок.

Згідно з результатами експерименту, було розроблено методичні рекомендації для вчителів англійської мови щодо використання повісті “Animal Farm” на уроках. Наші рекомендації включають чергування активностей з індивідуальні на парні та групові, адаптацію завдань до різних рівнів володіння мовою та учнів з особливими освітніми потребами, включення цифрових проєктів і гейміфікацію.

Використання сучасного психологічного терміну «газлайтинг» (gaslighting) під час пояснення дискурсивних стратегій свиней, зокрема Сквілера, дуже ефективно підвищує зацікавленість учнів. Ми не розглядали газлайтинг як окрему дискурсивну стратегію, а як комплексний ефект, який виникає через поєднання різних методів маніпуляції. Ці методи включають зміну фактів, ревізіонізм історії, апеляцію до авторитету та змушення тварин сумніватися у власних спогадах і спостереженнях. Представлення дій Сквілера саме як майстерного газлайтера дозволяє учням легше розпізнавати механізми пропаганди, що є фундаментом медіаграмотності, та пов’язувати літературний текст із сучасними прикладами маніпуляції (соцмережі, політика,

міжособистісні стосунки) та значно підвищує мотивацію до глибокого аналізу твору.

У методичних рекомендаціях особливо було відзначено приклад використання вже відомої освітянам діаграми Венна, але нами було запропоновано використовувати діаграму для аналізу персонажів (їхніх якостей, поведінку) через призму “природне – штучне”. Фізичні об’єкти краще аналізувати через призму “користь-гноблення”. Було наведено приклад аналізу образу Боксера через призму антиномії «природне – штучне». Діаграма Венна є ефективним інструментом візуалізації того, як природні характеристики персонажа, такі як сила, відданість і працьовитість, трансформуються в конструкції гноблення під впливом пропаганди та влади, аж до того, що Боксер сам стає інструментом штучної системи свиней та штучним конструктом – сировиною (м’ясом, клеєм, кістковим борошном) для економіки свиней. З огляду на підтвердження ефективності візуалізації матеріалу саме при вивченні англійської мови (згідно з теорією подвійного кодування Пайвіо та численними сучасними дослідженнями в лінгводидактиці), поєднання вербального матеріалу з інтенсивною візуалізацією (створення інфографіки, графічне представлення Семи Заповідей, візуалізація персонажів у цифровому портфоліо чи фрагменти мультфільму з субтитрами) є особливо дієвою стратегією. Воно не лише стимулює інтерес і мотивацію учнів, а й суттєво полегшує сприйняття, запам’ятовування та глибоке розуміння складних ідеологічних концептів автентичного літературного тексту на заняттях з англійської мови. Такий підхід перетворює абстрактну літературознавчу категорію на ефективний дидактичний інструмент розвитку критичного мислення та медіаграмотності в учнів.

Загалом, дослідження підтверджує актуальність теми в умовах глобалізації та зростання ролі soft skills. Наукова новизна полягає в обґрунтуванні дидактичного потенціалу “Animal Farm” для розвитку soft skills, виділенні категорій «конструкції користі» та «гноблення» з механізмом

трансформації, а також процедурі ідентифікації антиномії як дидактичного інструменту. Теоретична цінність – у поглибленні розуміння ролі літератури в освіті; практична – у рекомендаціях для вчителів, системі оцінювання soft skills та пропозиціях для освітньої політики. Перспективи – впровадження методики в шкільні програми, подальша апробація та розробка комплексу для вивчення твору.

Розширення апробації на більшу вибірку, проведення більш довготривалого експерименту з вхідним та підсумковим тестуванням, а також створення повного навчально-методичного комплексу для вивчення твору є можливими подальшими цілями дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богатова К. С. Портфоліо дитини з ООП у ЗДО. 2025. URL: <https://shorturl.at/Y3ncX> (дата звернення: 01.12.2025).
2. Використання візуальних підказок під час навчання лексики. *MM Publications*. 2025. URL: <https://shorturl.at/rLyyk> (дата звернення: 05.12.2025).
3. Гуржій А., Пригодій М. Підготовка здобувачів освіти до формування цифрового портфоліо. *Інноваційна професійна освіта*. 2023. Вип. 2 (5). С. 103–106. URL: https://www.researchgate.net/publication/372630671_PIDGOTOVKA_ZDOBUVACIV_OSVIDITI_DO_FORMUVANNA_CIFROVOGO_PORTFOLIO (дата звернення: 05.12.2025).
4. Емоційний інтелект. *Сайт Яготинського будинку дитячої та юнацької творчості*. 2025. URL: <https://bdut.co.ua/pro-nas/rozvytok-emoczijnogo-intelektu/> (дата звернення: 02.12.2025).
5. Кант І. Критика чистого розуму / пер. з нім. Київ : Юніверс, 2000. 506 с..
6. Кемпбелл Дж. Тисячоликий герой / пер. з англ. О. Мокровольського. Львів : Terra Incognita, 2020. С. 22.
7. Орвелл Дж. Колгосп тварин : повість-казка / пер. з англ. О. Дроздовського. *Read Online*. URL: <https://read-online.in.ua/read/skotoferma/1> (дата звернення: 10.12.2025).
8. Семків І. Тисячоликий герой Кемпбелла, або Чому «Герої не вмирають». *Збруч*. 2021. URL: <https://zbruc.eu/node/104766> (дата звернення: 01.12.2025).
9. Філоненко О. Розвиток критичного мислення: завдання та вправи для уроків. *Освіта.ua*. 2025. URL: <https://osvita.ua/school/method/93840/> (дата звернення: 10.12.2025).
10. Юган Н. Л. Навчальні подкасти у процесі викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць*. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. Вип. 15. С. 188–196.

URL:

<https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrinos/article/view/3296/3616> (дата звернення: 16.12.2025).

11. 1946 Retro-Hugo Awards. *The Hugo Awards*. 1996. URL: <http://www.thehugoawards.org/hugo-history/1946-retro-hugo-awards/> (date of access: 11.12.2025).

12. Alwaqaa Mujahid. The Allegorical Structure in Animal Farm. 2021. URL: https://www.researchgate.net/publication/352368139_The_Allegorical_Structure_in_Animal_Farm (date of access: 11.12.2025).

13. Animal Farm by George Orwell. *BBC Bitesize*. 2025. URL: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/articles/zw2r96f#zw9nydm> (дата звернення: 20.11.2025).

14. Animal Farm: the pigs and power. *Oak National Academy*. 2025. URL: <https://www.thenational.academy/teachers/programmes/english-secondary-ks4-aqa/units/modern-text-first-study-5139/lessons> (date of access: 04.11.2025).

15. Antinomy. *Vocabulary.com Dictionary*. 2025. URL: <https://www.vocabulary.com/dictionary/antinomy> (date of access: 02.11.2025).

16. Armstrong J. Critical Reception. *Animal Farm by George Orwell / Palgrave Master Guides*. London : Palgrave, 1985. URL: https://doi.org/10.1007/978-1-349-07642-0_7 (date of access: 01.11.2025).

17. Burke C. L., Copenhaver J. G. Animals as People in Children's Literature. *Language Arts*. 2004. Vol. 81, no. 3. P. 205–213. URL: <https://www.scribd.com/document/850819352/Burke-Carolyn-2004-Animals-as-People-in-Ch-Lit> (date of access: 01.12.2025).

18. Campbell J. Pathways to Bliss: Mythology and Personal Transformation / ed. by D. Kudler. Novato, Calif. : New World Library, 2004. 162 p.

19. Carrasco J. Eighty years of 'Animal Farm': Why we keep reading Orwell. *EL PAÍS*. 2025. URL: <https://english.elpais.com/culture/2025-08-18/eighty->

[years-of-animal-farm-why-we-keep-reading-orwell.html](#) (date of access: 17.10.2025).

20. Carus P. Kant's Antinomies and Their Solution. *The Monist*. 1915. Vol. 25, no. 4. P. 627–632.

21. Cherry K. Is Personality Genetic? *Verywell Mind*. 2025. URL: <https://www.verywellmind.com/are-personality-traits-caused-by-genes-or-environment-4120707> (date of access: 01.12.2025).

22. CONARC Soft Skills Training Conference : materials of the conference, 1973. Fort Monroe, VA / Continental Army Command. Fort Monroe, 1973. URL: <https://apps.dtic.mil/sti/citations/ADA099612> (date of access: 10.10.2025).

23. DeMarco B. Leadership Soft Skills in the US Military – What the @#\$%? *M100 Group*. 2020. URL: <https://m100group.com/2020/09/16/leadership-soft-skills-in-the-us-military-what-the-demarco-banter/> (date of access: 10.10.2025).

24. Drew J. Beyond Literary Anthropocentrism: Reading and Teaching Animal Farm Beyond the Anthro-po-allegorical Frame. *Animals in Literary Education*. Cham, 2025. P. 45. DOI: [10.1007/978-3-031-88032-2_3](https://doi.org/10.1007/978-3-031-88032-2_3)

25. Drew J. Re-Animalizing Animal Farm: Challenging the “Anthro-po-Allegorical” in Literary and Pedagogical Discourse and Practice. *Humanimalia*. 2022. Vol. 13, no. 1. P. 163–201. DOI: <https://doi.org/10.52537/humanimalia.11190>. (date of access: 05.12.2025).

26. Fleshman T. Animal Farms: A porcine history of East Germany's rise and fall. *Cabinet Magazine*. 2020. URL: <http://cabinetmagazine.org> (date of access: 09.12.2025).

27. Finch A. Engage Students with Kinesthetic Learning Activities. *Learnwise Daily*. 2025. URL: <https://learnwisedaily.com/kinesthetic-learning-activities-for-students/> (date of access: 01.12.2025).

28. Florman B. Animal Farm. *LitCharts*. 2013. URL: <https://www.litcharts.com/lit/animal-farm> (date of access: 02.12.2025).

29. Furscience. Resources for Parents. *Furscience*. URL: <https://furscience.com/resources/> (date of access: 17.12.2025).
30. Furscience. What's a Furry? *Furscience*. 2023. URL: <https://furscience.com/whats-a-furry/> (date of access: 17.12.2025).
31. Goleman D. Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. London : Bloomsbury, 1996. 352 p.
32. Goleman D. Emotional Intelligence. New York : Bantam Books, 1995. 386 p.
33. Orwell G. Animal Farm. *Great Books of the Western World*. 2nd Edition. Vol. 60. URL: <http://grtbooks.com/GeorgeOrwell/AnimalFarm.asp?aa=OR&at=AN&yr=1945> (date of access: 02.11.2025).
34. Gregg J. Furies and anthropomorphism. 2025. URL: <https://justingregg.substack.com/p/furies-and-anthropomorphism> (date of access: 17.12.2025).
35. Grossman L., Lacayo R. All-Time 100 Novels. *Time*. 2005. URL: <https://entertainment.time.com/2005/10/16/all-time-100-novels/> (date of access: 02.11.2025).
36. Herring R. Some Interpretations are More Equal Than Others: Misinterpreting George Orwell's Animal Farm. *PIT Journal*. 2023. URL: <https://pitjournal.unc.edu/2023/01/05/some-interpretations-are-more-equal-than-others-misinterpreting-george-orwells-animal-farm/> (date of access: 20.11.2025).
37. Hobson N. M. et al. The Psychology of Rituals: An Integrative Review and Process-Based Framework. *Personality and Social Psychology Review*. 2017. Vol. 21, no. 3. P. 246–284. DOI: [10.1177/1088868317734944](https://doi.org/10.1177/1088868317734944)
38. Jaccard E. His Fable, Right or Left: Orwell, Animal Farm and the Politics of Critical Reception. *Critical Insights: Animal Farm* / ed. by T. Horan. Salem Press, 2018. P. 3–17. URL: https://www.academia.edu/37696559/Jaccard_Critical_Reception_of_Animal_Farm (date of access: 06.11.2025).

39. Jaffer A. Soft Skill Development Guide. What are Soft Skills & Why are They Important? *mba.com*. 2025. URL: <https://www.mba.com/business-school-and-careers/career-possibilities/understand-the-importance-of-soft-skills-development-guide> (date of access: 06.11.2025).
40. Khafaga A., Bosli R., Al-Anazi M. The Pragmatics of Persuasion in Fictional Communication. *World Journal of English Language*. 2023. DOI: [10.5430/wjel.v13n8p474](https://doi.org/10.5430/wjel.v13n8p474) (date of access: 17.11.2025).
41. Lambdin Ch. How Are Soft Skills Soft? *Charles Lambdin Blog*. 2020. URL: <https://charleslambdin.com/2020/03/20/how-are-soft-skills-soft/> (date of access: 06.11.2025).
42. Lyon Leverett S. Medieval English Apprenticeship as Business Education. *The School Review*. 1920. Vol. 28, no. 8. P. 585–599. URL: <http://www.jstor.org/stable/1078158> (date of access: 06.11.2025).
43. McGovern K. Animal Farm by George Orwell. *Animal Farm ESL Reading*. URL: <https://animal-farm.eslreading.org/> (date of access: 03.12.2025).
44. McGovern K. ESOL Extras. Animal Farm by George Orwell (adapted for audio). *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLOBDTuOwDGshvdj5QIpQgdUM-NWA0e-va> (date of access: 03.12.2025).
45. McGovern K. Animal Farm by George Orwell – Chapter I.2 – Beasts of England. *YouTube* 2021. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=p47ltl1Yk38&list=PLOBDTuOwDGshvdj5QIpQgdUM-NWA0e-va&index=2> (date of access: 03.12.2025).
46. McLeod S. Formal Operational Stage of Cognitive Development. *Simply Psychology*. 2025. URL: <https://www.simplypsychology.org/formal-operational.html> (date of access: 01.12.2025).
47. Merzah S. Linguistic Manipulation in Orwell's Animal Farm: A Pragma-Stylistic Perspective. *Arab World English Journal*. 2024. DOI: [10.24093/awej/vol15no2.8](https://doi.org/10.24093/awej/vol15no2.8) (date of access: 01.11.2025).

48. Nurzhynskyy A. Discovering the Role of an Apprentice in the Middle Ages. *Knights Templar*. URL: <https://knightstemplar.co/discovering-the-role-of-an-apprentice-in-the-middle-ages/> (date of access: 11.11.2025).
49. Orwell G. Animal Farm. *eBooks@Adelaide*. 2016. URL: <https://ia801308.us.archive.org/28/items/AnimalFarmByGeorgeOrwell/Animal%20Farm%20by%20George%20Orwell.pdf> (date of access: 20.10.2025).
50. Philominraj A. et al. Visual Learning: A Learner Centered Approach to Enhance English Language Teaching. *English Language Teaching*. 2017. Vol. 10, no. 3. P. 54–62. DOI: [10.5539/elt.v10n3p54](https://doi.org/10.5539/elt.v10n3p54)
51. Roberts S. E. et al. Clinical Interaction with Anthropomorphic Phenomenon: Notes for Health Professionals. *Health & Social Work*. 2015. Vol. 40, issue 2. P. e42–e50. DOI: [10.1093/hsw/hlv020](https://doi.org/10.1093/hsw/hlv020)
52. Roberts S. E. What are ‘furries?’ Debunking myths about kids identifying as animals. 2022. DOI: [10.64628/AAM.jjj6px9yx](https://doi.org/10.64628/AAM.jjj6px9yx)
53. Rossi J. 70-year-old 'Animal Farm' is still worth a read. *Inquirer*. 2015. URL: https://www.inquirer.com/philly/opinion/currents/20150824_70-year-old_Animal_Farm_is_still_worth_a_read.html (date of access: 11.11.2025).
54. Russell J. What are “Soft Skills” and Why Are They Important? *Habitly*. 2024. URL: <https://www.habitly.com/blog/what-are-soft-skills-and-why-are-they-so-important> (date of access: 15.10.2025).
55. Sadoski M., Paivio A. A Dual Coding Theoretical Model of Reading. *Theoretical Models and Processes of Reading*. 2004. Vol. 1. P. 1329–1362. URL: https://www.researchgate.net/publication/319879528_A_Dual_Coding_Theoretical_Model_of_Reading (date of access: 15.11.2025).
56. Shakespeare N. Novel explosives of the Cold War. *The Spectator*. 2019. URL: <https://www.spectator.co.uk/article/novel-explosives-of-the-cold-war/> (date of access: 02.11.2025).
57. Shatz I. The Appeal to Emotion Fallacy: Arguing Through Feelings Rather than Facts. *Effectiviology*. URL: <https://effectiviology.com/appeal-to-emotion/> (date of access: 01.12.2025).

58. Soule G. Orwell's Fables. *The New Republic*. 1946. URL: <https://newrepublic.com/article/114852/1946-review-george-orwells-animal-farm> (date of access: 01.11.2025).
59. Tatara H. George Orwell and the Ukrainian refugees: the untold story of Animal Farm. *Ukrainian Institute London*. 2012. URL: <https://uil.org.uk/george-orwell-and-the-ukrainian-refugees-the-untold-story-of-animal-farm/> (date of access: 07.12.2025).
60. The Animal Farm by George Orwell Essay. *Aithor*. 2024. URL: <https://aithor.com/essay-examples/the-animal-farm-by-george-orwell-essay> (date of access: 04.11.2025).
61. The Big Read. BBC News. 2003. URL: <https://www.bbc.co.uk/arts/bigread/top100.shtml> (date of access: 01.11.2025).
62. The Editors of Encyclopaedia Britannica. Antinomy. *Encyclopaedia Britannica*. 2017. URL: <https://www.britannica.com/topic/antinomy> (date of access: 02.11.2025).
63. Top 100 Best Novels. *Modern Library*. 1998. URL: <https://www.librarything.com/award/28/The-Modern-Librarys-100-Best-Novels-The-Readers-List> (date of access: 02.11.2025).
64. Vygotsky L. S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1978. P. 86.
65. Vykhliaiev Y. et al. On the Formation of "Soft Skills" as the Equivalent of Professional Competencies. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2022. Vol. 22(18). P. 33.
66. Wilson-Slack K. The Medieval Guild: Apprentice, Journeyman, and Master. *Brewminate*. 2022. URL: <https://brewminate.com/the-medieval-guild-apprentice-journeyman-and-master/> (date of access: 01.11.2025).
67. Xie J., Li X. From theatrical elements to festival attendees' perceived emotional synchrony. *Journal of Hospitality and Tourism Management*. 2023. DOI: [10.1016/j.jhtm.2023.06.016](https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2023.06.016)

68. Xie T. An Analysis of Political Allegory in Animal Farm: from the Perspective of Animal Metaphor. 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/347915030_An_Analysis_of_Political_Allegory_in_Animal_Farm (date of access: 02.12.2025).

69. Yayan. Exploring Capitalism's Critique in Animal Farm: George Orwell's Masterpiece Unveils the Darker Side of Economic System. *Echo Ridge Farm*. 2023. URL: <https://echoridgefarm.org/exploring-capitalisms-critique-in-animal-farm/> (date of access: 01.11.2025).

70. UNESCO. Media and Information Literacy. URL: <https://www.unesco.org/en/media-information-literacy> (date of access: 17.12.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

СТИСЛИЙ ПЕРЕКАЗ ТА УРИВОК З ТВОРУ “ANIMAL FARM” В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЇ О. ДРОЗДОВСЬКОГО

Події розгортаються на фермі, де тварини вигнали людей і вирішили будувати власне справедливе суспільство під гаслом «Усі тварини рівні». Владу захопили свині на чолі з Наполеоном. Його правою рукою став Сквілер (Squealer) – майстерний оратор і пропагандист, здатний переконати тварин у чому завгодно, перекручуючи факти на користь влади.

Центральний герой нашої історії – кінь на ім'я Боксер. Це найвідданіший трудівник ферми. Він не дуже розумний, але має величезне серце і неймовірну силу. Усе своє життя він тяжко працював на будівництві вітряка, вірячи, що це покращить життя всіх тварин. Його два життєві девізи були: «Я буду працювати ще більше» та «Товариш Наполеон завжди правий».

Боксер мріяв про пенсію, яку йому обіцяли свині. Але одного разу, виснажений роками надважкої праці та голоду, він упав і не зміг підвестися. Наполеон пообіцяв відправити його до найкращого ветеринара у місто.

Ситуація: Фургон приїхав, щоб забрати хворого Боксера. Тварини спочатку раділи, думаючи, що його везуть у лікарню, поки віслюк Бенджамін, який умів читати, не побачив напис на борту машини.

«...Бенджамін відштовхнув їх убік і серед повної тиші прочитав: – «Альфред Сіммондс, забій коней і варка клею, Віллінгдон. Торгівля шкурами та кістковим борошном. Постачання собачих розплідників». Чи ви не розумієте, що це означає? Боксера везуть на шкуродерню!

З усіх горлянок вихопився крик жаху. Тієї миті чоловік на козлах хльоснув коней, і фургон швидко рушив з двору. Усі тварини побігли за ним,

шосили кричачи. Кловер протиснулася наперед. Фургон почав набирати швидкість. Кловер намагалася переставляти свої вайлуваті ноги, але це був галоп, і вона не могла бігти швидше. – Боксере! – закричала вона. – Боксере! Боксере! Боксере!

І саме цієї миті, наче почувши гамір надворі, у маленькому віконці позаду фургона з'явилася голова Боксера. – Боксере! – волала Кловер страшним голосом. – Боксере! Вилазь! Вилазь хутчіше! Вони везуть тебе на смерть!

Усі тварини підхопили крик: «Вилазь, Боксере, вилазь!» Але фургон уже мчав чимдуж. Невідомо, чи зрозумів Боксер слова Кловер. Але тут його морда зникла з вікна, і почувся гуркіт копит усередині фургона. Він намагався пробитися назовні. Був час, коли кількох ударів копит Боксера вистачило б, щоб розтрити цей фургон на тріски. Але, на жаль, сили покинули його; і за кілька хвилин гуркіт копит стих і завмер. Тварини у відчаї благали коней, що везли фургон, зупинитися. – Товариші, товариші! – гукали вони. – Не везіть на смерть свого брата!

Але дурні тварини, надто неосвічені, щоб зрозуміти, що відбувається, лише налягали на посторонки... Боксера більше ніхто ніколи не бачив.

...Сквілер змахнув сльозу і сказав, що був присутнім біля смертного ложа Боксера. – Це було найбільш зворушливе видовище, яке я коли-небудь бачив! – сказав Сквілер. – Він помер, прославляючи Колгосп Тварин та товариша Наполеона.

Потім Сквілер раптово змінив тон і заговорив про чутки, які розпускали деякі «злостиві тварини». – Дехто з вас помітив, що на фургоні, який забрав Боксера, було написано «Конобійка», і зробив висновок, що Боксера відправили на шкуродерню. Це неймовірно, що серед нас є такі дурні тварини! Невже ви так погано знаєте нашого улюбленого вождя Наполеона?

Пояснення виявилось дуже простим. Ветеринар купив цей фургон у шкуродера зовсім недавно і ще не встиг зафарбувати старий напис. Ось звідки виникла ця прикра помилка.

Тварини полегшено зітхнули, почувши це. Їм стало набагато спокійніше, коли вони дізналися, що їхній товариш помер щасливим і оточеним турботою... А ввечері свині влаштували бенкет, де пили віскі, на який невідомо звідки взяли гроші» [7].

ВИКОРИСТАНІ ПИТАННЯ В ФОРМІ

№ п/п	Елемент форми	Зміст / Формулювання запитання	Тип поля (Google Forms)	Мета (Дослідницький фокус / Soft Skill)
1		Ваша стаття	Одна відповідь	Сегментація аудиторії: Для порівняння рівня емпатії та сприйняття у хлопців та дівчат.
2		Ваш вік	Одна відповідь	Вікова верифікація: Підтвердження вікової групи респондентів (9 клас).
3	Текстовий блок	Об'єднаний текст: 1. Вступ (Хто такі Боксер і Сквілер). 2. Частина 1 (Сцена відправлення Боксера на шкуродерню). 3. Частина 2 (Виправдання Сквілера через 3 дні).	Текст (Опис)	Занурення в контекст: Забезпечення всіх респондентів однаковою фактологічною базою та створення емоційного контрасту між подією та її трактуванням.
4	Питання № 1	Чи знайомі Ви з цією історією?	Одна відповідь	Фільтрація: Визначення рівня попередньої обізнаності для коректного аналізу результатів.

		<i>(Варіанти: Так, читав(-ла) книгу повністю / Знайомий(-а) з сюжетом / Ні, чую вперше)</i>		
5	Питання № 2	Вигадайте короткий монолог від імені Боксера Про що він думав, коли його закрили у фургоні?	Абзац (Текст)	Когнітивна емпатія: Здатність зрозуміти трагедію жертви, яка довіряла системі (самоомана, страх, вірність).
6	Питання № 3	Вигадайте короткий монолог від імені Кловер Про що вона думала, коли бігла за фургоном?	Абзац (Текст)	Афективна емпатія: Здатність відчувати горе, безсилля та відчай близької людини/свідка.
7	Питання № 4	Напишіть короткий монолог від імені Бенджаміна (під час Частини 1). Що він відчував, зрозумівши напис першим?	Абзац (Текст)	Емоційний інтелект: Розуміння позиції цинічного інтелектуала, чия знання не змогло відвернути трагедію.

8	Питання № 5	Ви прочитали пояснення Сквілера у другій частині тексту. Яку маніпуляцію він використав і звідки, на вашу думку, свині взяли гроші на віскі?	Абзац (Текст)	Критичне мислення та Медіаграмотність: Здатність бачити причинно-наслідкові зв'язки (Боксер – гроші – віскі) та розпізнавати брехню влади.
9	Питання № 6	Як би Ви вчинили, опинившись на місці Кловер чи Бенджаміна у цій ситуації?	Абзац (Текст)	Громадянська компетентність: Моделювання власної поведінки та морального вибору в умовах тоталітарного тиску.
10	Питання № 7	Чи нагадує Вам ця історія або доля персонажів певні історичні події? Які саме?	Абзац (Текст)	Історичне мислення: Декодування алегорії (Сталінські репресії, Голодомор, експлуатація робітничого класу).
11	Питання № 8	Які ваші загальні враження після читання цієї історії?	Абзац (Текст)	Рефлексія: Загальний емоційний та ціннісний висновок учня.

Додаток В

КІЛЬКІСНИЙ ОГЛЯД НЕВАЛІДНИХ ВІДПОВІДЕЙ ПО ПИТАННЯХ

Питання	Загальна кількість відповідей	Валідні	Невалідні	% невалідних	Приклади невалідних
4 (Монолог Боксера)	23	17	6	26%	«не знаю», “?”, “..”, «Питання 5:» (помилка копіювання), порожнє
5 (Монолог Кловер)	23	17	6	26%	«не знаю», «Віслюк», “hfhrhrhr”, “?”
6 (Монолог Бенджаміна)	23	19	4	17%	«не знаю», “?”, “jrjek2k2i”
7 (Маніпуляція Сквілера)	23	18	5	22%	«Хз», «не знаю», “?”, «Допомогать»
8 (Дії на місці Кловер/Бенджа міна)	23	19	4	17%	«не знаю», «не хочу бути на їх місці», “ehhehehehehe”
9 (Історичні паралелі)	23	18	5	22%	«Ні», «не знаю”, “?”
10 (Загальні враження)	23	18	5	22%	«хз», «не знаю», “.”, порожнє

БЛОКИ ОПИТУВАННЯ

№ п/п	Блок опитування	Зміст / Формулювання запитання	Елемент форми (Google Forms)	Мета (Дослідницький фокус / Soft Skill)
1	I. Соціально-демографічний	Ваша стать (Варіанти: Чоловіча/Жіноча)	Один зі списку	Сегментація аудиторії: Для порівняння рівня емпатії та сприйняття у хлопців та дівчат.
2	I. Соціально-демографічний	Ваш вік (Варіанти: 14/15/16)	Один зі списку	Вікова верифікація: Підтвердження вікової групи респондентів (9 клас).
3	II. Організаційно-стимульний	Об'єднаний текст: 1. Вступ (Хто такі Боксер і Сквілер). 2. Частина № 1 (Сцена відправлення Боксера). 3. Частина № 2 (Брехня Сквілера).	Текст (Опис)	Занурення в контекст: Створення єдиного інформаційного та емоційного поля для всіх учасників.

4	II. Організаційно-стимульний	Чи знайомі Ви з цією історією? <i>(Варіанти: Так, читав(-ла) книгу / Знаю сюжет / Чую вперше)</i>	Один зі списку	Фільтрація даних: Визначення впливу попередньої обізнаності на глибину відповідей.
5	III. Емпатійно-психологічний	Напишіть короткий монолог від імені Боксера (Частина 1). Про що він думав, коли його закрили у фургоні?	Абзац (Текст)	Когнітивна емпатія: Здатність зрозуміти трагедію жертви (самоомана, страх).
6	III. Емпатійно-психологічний	Напишіть короткий монолог від імені Кловер (Частина 1). Про що вона думала, коли бігла за фургоном?	Абзац (Текст)	Соціальна емпатія: Здатність відчувати горе та безсилля свідка події.
7	III. Емпатійно-психологічний	Напишіть короткий монолог від імені Бенджаміна (Частина 1). Що він відчував, зрозумівши напис першим?	Абзац (Текст)	Емоційний інтелект: Розуміння позиції скептика, чиє знання не відвернуло трагедію.

8	IV. Аналітично-ціннісний	Питання про Сквілера (Частина № 2): Яку маніпуляцію він використав і звідки, на вашу думку, гроші на віскі?	Абзац (Текст)	Медіаграмотність: Здатність бачити причинно-наслідкові зв'язки та розпізнавати пропаганду.
9	IV. Аналітично-ціннісний	Як би Ви вчинили, опинившись на місці Кловер чи Бенджаміна у цій ситуації?	Абзац (Текст)	Громадянська компетентність: Моделювання власного морального вибору в умовах тиску.
10	IV. Аналітично-ціннісний	Чи нагадує Вам ця історія або доля персонажів певні історичні події? Які саме?	Абзац (Текст)	Історичне мислення: Декодування алегорії (Сталінські репресії, тоталітаризм).
11	IV. Аналітично-ціннісний	Які ваші загальні враження після читання цієї історії?	Абзац (Текст)	Рефлексія: Підсумкова емоційна та ціннісна оцінка прочитаного.

ЕТАПИ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ПОВІСТІ “ANIMAL FARM” ТА ЇХ ВІДПОВІДНІСТЬ РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ SOFT SKILLS

Етап методики	Основні види діяльності	Розвиваються soft skills (основні)	Очікуваний розвивальний ефект
1. Pre-reading (1–2 уроки)	Мозковий штурм, прогнозування, вступ до теми рівності, історичного контексту	Креативність, комунікація, самосвідомість, емпатія	Мотивація, активізація попереднього досвіду, формування емоційного ставлення
2. While-reading (3–5 уроків)	Читання, «Живий плакат 7 заповідей», аналіз маніпуляцій, ідентифікація та фіксація антиномії, монологи персонажів, паралелі з пропагандою (відео)	Критичне мислення, медіаграмотність, когнітивна емпатія, саморегуляція	Розпізнавання пропаганди, розуміння механізмів влади, імунітет до дезінформації
3. Post-reading (2–3 уроки + проект)	Дебати, альтернативний кінець, презентація проектів, рефлексійний журнал	Лідерство, командна робота, комунікація, креативність, громадянська компетентність	Трансфер навичок у реальне життя, формування ціннісних орієнтирів

ПРИКЛАД РОЗКЛАДУ УРОКІВ ЗА МЕТОДИКОЮ

№ Уроку	Домашнє читання (до уроку)	Повне домашнє завдання (на наступний урок)	Основна діяльність у класі	Soft Skills
1	–	1) Підготувати 3 –5 власних ідей «Що таке справжня рівність?» 2) Прочитати розділи 1–3	1) Читання промови Старого Майора (Chapter 1) 2) Мозковий штурм «Що таке рівність у суспільстві?» або «Коли люди/тварини відчують себе рівними?»	Креативність, комунікація (шляхом генерації ідей та аргументації), командна робота, лідерство (учні пропонують власні рішення)
2	Розділи 1– 3	1) Почати створення «Живого плакату 7 заповідей» (оригінал) 2) Написати 2–3 прогнози «що буде далі?» 3) Прочитати розділи 4–6	1) Читання оголошення та перше обговорення 7 заповідей (Chapter 3) 2) Початок оформлення плакату 3) Прогнози	Критичне мислення, командна робота, медіаграмотність

3	Розділи 4–6	1) Оновити плакат (перші зміни) 2) Прочитати розділи 7–8	1) Читання вигнання Сніжка та перше переписування заповідей (Chapter 5–6) 2) Аналіз перших маніпуляцій 3) Відео-паралель	Медіаграмотність, критичне мислення
4	Розділи 7–8	1) Оновити плакат 2) Написати монолог від імені Боксера / Кловей / Бенджаміна (120–180 слів) 3) Написати короткий текст (5–7 речень): «Які історичні паралелі я помітив у долі Боксера та поведінці свиней?» – обов’язково до уроку 5. 4) Прочитати розділ 9	1) Промова Сквілера після страти та «Beasts of England» заборонено (Chapter 7) 2) Відеопаралелі (3–4 хв): • «Міжнародна панорама» 1983–1985 рр. («Америка загниває, долар падає») • Північна Корея сьогодні («великий вождь годує народ»)	Медіаграмотність, саморегуляція, історичне мислення

5	Розділ 9	1) Оновити плакат (фінальні зміни) 2) Підготуватися до дебатів (1–2 аргументи до дебатів 3) Прочитати розділ 10	1) Читання сцени з Боксером у голос у фургоні (Chapter 9) 2) Презентація монологів (по 2–3 хв) 3) Обговорення емоцій та історичних паралелей. 4) Учні обирають теми дебатів	Емпатія, креативність, комунікація, самосвідомість, медіаграмотність, історичне мислення
6	Розділ 10	1) Завершити «Живий плакат» повністю 2) Підготувати проєкт (альтернативний кінець/постер/есе)	1) Читання фінальна сцена “The creatures outside looked from pig to man...” (Chapter 10) 2) Проведення дебатів або рольової гри 3) Мозковий штурм «Чому рівність, про яку мріяв Старий Майор, стала неможливою?»	Лідерство, критичне мислення, командна робота, медіаграмотність

7	—	Заповнити рефлексійний журнал (на основі проєктів і всього курсу)	Презентація проєктів (5–7 хв)	Медіаграмотність (аналіз повідомлення та його створення – компонент медіаграмотності ЮНЕСКО), креативність, комунікація, командна робота, лідерство (презентатори), критичне мислення (аналіз чужих плакатів).
8	—	—	1) Підсумкове коло 2) самооцінка 3) Порівняння записаних змін в заповідях 4) Виставка найкращих «Живих плакатів»	Саморегуляція, мотивація

Додаток И

АПРОБАЦІЯ

 КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ» СВІДОЦТВО про підвищення кваліфікації СПК № ДН 41682253/ 23156	Загальна кількість годин/кредитів ЕКТС за навчальним планом <u>15</u> год/<u>0,5</u>кр Опис досягнутих результатів: <u>Набув(ла) інтегральної компетентності</u> <u>ціннісно-орієнтованого навчання, підвищив(ла)</u> <u>рівень фахової філософсько-методологічної</u> <u>культури з питань формування в учнів «м'яких</u> <u>навичок» через призму особистісних та</u> <u>суспільних цінностей в умовах реформування</u> <u>Нової української школи</u>
Валенте (прізвище) Костянтин Євгенович (ім'я по батькові) з «08» вересня 2025 р. по «12» вересня 2025 р. підвищував (ла) кваліфікацію за освітньою програмою: «Ціннісні засади формування soft skills в Новій українській школі»	 Ректор Віктор СИЧЕНКО «12» вересня 2025 р. Регістраційний № 294

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА» НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ І ЖУРНАЛІСТИКИ КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ		
 1921 2014	СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ «ФІЛОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ: СУЧАСНІ ВИМІРИ ТА ВИКЛИКИ» 24 години, 0,8 кредиту ЕКТС виданий Валенте Костянтин	 2022
 30 жовтня 2025 року м. Полтава	 Вікторія ДМИТРЕНКО директор ННІФЖ	 Наталія ЮГАН в.о. завідувача кафедри РГФ

Сертифікат №10/0690

ВИДАНИЙ НА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ТОГО, ЩО

Valente Kostiantyn

ВЗЯВ(ЛА) УЧАСТЬ У

**II Міжнародній науково-практичній конференції
МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ДИСКУРСІ (ДО 80-РІЧЧЯ ВАСИЛЯ ГОЛОБОРОДЬКА)
15 травня 2025 року**

м. ПОЛТАВА

*Сертифікат рекомендовано до зарахування не менше 0,4 кредиту ЄКТС (12 годин) за
результатами самоосвіти як форми професійного навчання для науково-педагогічних та
педагогічних працівників, державних службовців, що проходять стажування*

Директор Навчально-наукового інституту
філології і журналістики, доктор
філологічних наук, професор
Вікторія ДМИТРЕНКО

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ДЗ "ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА"
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ І ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА, СХІДНОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИКА

Міжрегіонального науково-методичного семінару викладачів та здобувачів вищої освіти з
міжнародною участю "Багатоголосся природи: міждисциплінарний діалог у сучасних
екокритичних студіях"

12 годин, 0,4 кредиту ЄКТС

ВИДАНИЙ

Valente Kostiantyn

29 квітня 2025 року, м. Полтава

Олена КАРАМАН
РЕКТОР

Вікторія ДМИТРЕНКО
ДИРЕКТОР ННІФЖ

СКРІНШОТИ РЕСУРСІВ (OAK NATIONAL ACADEMY, ANIMAL FARM ESL READING)

Home > Key stage 4 > English > Animal Farm: the pigs and power > 'Animal Farm': exploring Orwell's influences and purpose

← View unit

New

Lesson 1 of 26

Year 10 • AQA

'Animal Farm': exploring Orwell's influences and purpose

I can explain why Orwell wrote 'Animal Farm'.

Download all

Share lesson

New Create more with AI

Lesson slides

Lesson details

Lesson video

Worksheet

Quizzes

Prior knowledge starter quiz

Lesson slides

Download lesson slides

'Animal Farm': exploring Orwell's

?

Prior knowledge starter quiz

Download quiz pdf

Lesson slides

Lesson details

Lesson video

Worksheet

Quizzes

Prior knowledge starter quiz

Assessment exit quiz

6 Questions

Q1. Complete this sentence. Social and historical _____ can help us have a better understanding of the texts we are reading.

✓ context, contextual information , facts, information

Q2. In what year did WWII end?

✓ 1945

Q3. Equality is...

the idea that some people should have more than others.

✓ a concept that encourages fairness and treating everyone the same.

the belief that only a few should have all the power.

a type of government ruled by a single person.

Lesson video

Lesson slides

Lesson details

Lesson video

Worksheet

Quizzes

Prior knowledge starter quiz

Assessment exit quiz

Lesson outline

Exploring Orwell's purpose

- Who was George Orwell?
- Political systems and Animal Farm

and how they influenced his writing.

Show transcript

[Animal Farm](#) - Chapter One - Worksheet 1 The Meeting - [Audio](#)

[Listen to the opening of the story.](#) Answer the questions below - [Audio](#)

Complete the table below with these characters:

Muriel, Benjamin, Molly, Boxer, Bluebell, Old Major, Jessie, Clover, Pincher

ANIMAL	NAME (s)
Dogs	
Horses	
Donkey	
Goat	
Pig	

Listen again. Complete the table for Old Major, Boxer & Benjamin with these words: *quiet, slow, pretty, wise, bad-tempered, old, strong, white*

--	--	--

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTI SOFT SKILLS

Блок / Питання	Критерії оцінювання (Приклад Балів)
Монологи (Емпатія)	0 балів: Не відповідає ролі, переказ. 1 бал: Поверхнєве емоційне співчуття. 2 бали: Когнітивна емпатія (правильно передані думки/мотивація персонажа). 3 бали: Глибока рефлексія (використання метафор, художня якість).
Скуїлер (Аналіз маніпуляції)	0 балів: Неправильно. 1 бал: Правильно вказано брехню (про ветеринара). 2 бали: Правильно визначено техніку («Підміна фактів», «Перекладання вини»). 3 бали: Пояснено причинно-наслідковий зв'язок (гроші на віскі = продаж Боксера).
Моральний вибір	0 балів: Не відповів. 1 бал: Пасивна позиція («Нічого не робив би»). 2 бали: Активна, але нереалістична («Пішов би битися з Наполеоном»). 3 бали: Активна і зважена позиція з розумінням ризиків («Попередив би інших, але без прямого конфлікту»).

АНОТАЦІЯ

Валенте К.Є. САТИРИЧНА АЛЕГОРІЯ В ПОВІСТІ ДЖОРДЖА ОРВЕЛЛА “ANIMAL FARM” ЯК ЛІТЕРАТУРНИЙ ФЕНОМЕН І ЗАСІБ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS У СТАРШОКЛАСНИКІВ

Кваліфікаційна робота магістра присвячена обґрунтуванню дидактичного потенціалу сатиричної алегорії Дж. Орвелла як інструменту розвитку soft skills (критичного мислення, медіаграмотності, емпатії) на уроках англійської мови. Автор окреслює антиномію між природним і штучним, доводячи, що джерелом штучного у повісті постає антропоморфізм персонажів, який веде до потрапляння в «інтелектуальну пастку» через обмеженість методів їхнього мислення.

У теоретичній частині простежено еволюцію soft skills від давніх культурних практик до сучасних компетенцій. У практичній частині розроблено методику, що базується на теорії подвійного кодування А. Пайвіо, та описано педагогічний експеримент (14.12.2025, Дніпровська гімназія № 80), результати якого підтвердили ефективність авторського підходу (середній бал – 2,27 з 3, що відповідає високому рівню критичного мислення).

Наукова новизна полягає у виявленні генезису «штучного» через антропоморфну трансформацію тварин, виділенні категорій «конструкцій користі» та «конструкцій гноблення» та описі механізму їхнього незворотного перетворення. Вперше обґрунтовано трансформацію образу Боксера з живої істоти на штучну конструкцію-ресурс («сировину»). Доведено актуальність зооморфного аналізу через контекст сучасної субкультури фурі як засобу емоційної саморегуляції та ідентифікації учнів.

Ключові слова: *сатирична алегорія, повість, Колгосп Тварин, Animal Farm, soft skills, м'які навички, антропоморфізм, фурі, штучне, природне, інтелектуальна пастка, конструкції користі та гноблення, газлайтинг, медіаграмотність, педагогічний експеримент, старша школа, учні старших класів, старшокласники.*

ABSTRACT

Valente K.Y. SATIRICAL ALLEGORY IN GEORGE ORWELL'S NOVELLA "ANIMAL FARM" AS A LITERARY PHENOMENON AND A TOOL FOR DEVELOPING SOFT SKILLS IN SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS

The Master's thesis is dedicated to substantiating the didactic potential of George Orwell's satirical allegory as a tool for developing soft skills (critical thinking, media literacy, empathy) within English language classes. The author outlines the antinomy between the natural and the artificial, proving that the source of the artificial in the novella is the anthropomorphism of the characters, which leads to an "intellectual trap" caused by the limitations of their thinking methods.

The theoretical part traces the evolution of soft skills from ancient cultural practices to modern competencies. The practical part involves the development of a methodology based on A. Paivio's dual-coding theory and describes a pedagogical experiment (conducted on December 14, 2025, at Dnipro Gymnasium No. 80), the results of which confirmed the effectiveness of the author's approach (average score – 2.27 out of 3 corresponds to a high level of critical thinking development according to the established criteria).

The scientific novelty lies in identifying the genesis of the "artificial" through the anthropomorphic transformation of animals, defining the categories of "constructions of utility" and "constructions of oppression", and describing the mechanism of their irreversible transformation. For the first time, the transformation of the character Boxer from a living being into an artificial construction-resource ("raw material") is substantiated. The relevance of zoomorphic analysis is proven through the context of the modern furry subculture as a means of students' emotional self-regulation and identification.

Keywords: *satirical allegory, novella, Animal Farm, soft skills, anthropomorphism, furry, the artificial, the natural, intellectual trap, constructions of utility and oppression, gaslighting, media literacy, pedagogical experiment, high school, high school students.*